

DRAUGAS

PERIODICALS
November 22,
Vol. LXXXVIII

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
TREČIADIENIS – WEDNESDAY, LAPKRIČIO – NOVEMBER 22, 2000

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 11/21/00
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Nr. 228
Kaina 50 c.

Turės susitaikyti su Lietuvos naryste NATO

Varšuva, lapkričio 21 d. (BNS) — Rusija neturi teisės vetuoti Lietuvos siekių įstoti į NATO ir galiausiai susitaikys su šiuo faktu, Lenkijos užsienio reikalų ministras Antanas Valionis.

„Labai aiškiai sakome, kad Lietuva savanoriškai pasirenka gynybinę sąjungą: siekiama tapti NATO nare ir šiuo klausimu Rusija neturi veto teisės“, interviu dienraščiui „Zybie Warszawy“ sakė A. Valionis. Lietuvos ministro teigimu, Rusija susitaikys su mintimi, jog Baltijos šalys prisijungs prie Šiaurės Atlanto sąjungos, tačiau, jo nuomone, „tai neturi kenkti geriems santykiams su Rusija“. Pasak jo,

„Lenkija jau kurį laiką yra NATO nare ir labiau atsiveria Rusijai, negu nuo jos užsidaro“.

Paklaustas, kada Lietuva tikisi įstoti į ES ir NATO, A. Valionis atsakė, jog derybas su ES Vilnius planuoja užbaigti 2003 metų pabaigoje, o Sąjungos nare tapti 2004 metais, tuo tarpu pakvietimo tapti NATO nare Lietuva tikisi sulaukti 2002 metais.

A. Valionis, pažymėdamas, kad Lietuvos užsienio politikos prioritetai yra NATO, integracija į ES ir geri santykiai su kaimynais, sakė, jog „siekis su Rusija glaudesnio ekonominio bendradarbiavimo, stengsis atkurti Lietuvos rinką Rusijoje“.

Kelionė į Rusiją supa paslaptis

Vilnius, lapkričio 21 d. (BNS) — Pirmąjį savo kelionę į užsienį Seimo Ekonomikos komiteto pirmininkas, turtingiausias Seimo narys Viktoras Uspaskichas pasirinko Rusiją.

Kaip pranešė „Lietuvos rytas“, gavęs Seimo valdybos pritarimą, V. Uspaskichas išvyko į Komijos respubliką. Seimo tarptautinių ryšių skyriaus darbuotojai žino tik tiek, kad parlamentaras išvyko Komijos vadovo kvietimu ir lankysis šios respublikos administraciniame centre Syktyv-kare.

Lietuvos URM Rytų Europos ir Vidurio Azijos šalių skyriaus vedėjas Arvydas Daunoravičius teigė, kad jis žino apie V. Uspaskichą kelionę į vieną Rusijos respubliką, tačiau išsamesnės informacijos ministerija dar nėra gavusi.

Apie naujojo Seimo nario kelionę į Rusiją informacijos neturėjo ir Lietuvos ambasados Maskvoje pareigūnai, kolegų Seimo ekonomikos komiteto nariai.

Archangelsko srityje gimęs V. Uspaskichas pirmą kartą į Lietuvą atvyko tik 1985 metais, kai buvo komandiruotas į dujotiekio statybą Panevėžio rajone. V. Uspaskichas išgarsėjo cerkvių statybomis Rusijoje. Pernai V. Uspaskichui priklausantis susivienijimas „Vikonda“ pastatė cerkvę jo gimtinėje. Šią statybą paremė ir Rusijos dujų susivienijimas „Gazprom“. V. Uspaskichas finansavo ir cerkvės Socyje statybą.

Prieš Seimo rinkimus V. Uspaskichas deklaravo turįs daugiau kaip 60 mln. litų turto.

Lietuvoje viešintis Europos teisių komiteto pirmininkas Luzius Wildhaber iškilmingame Seimo posėdyje, skirtame Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencijos 50-mečiui paminėti, bendravo su Seimo nariu Vytautu Landsbergiu. G. Žilinsko (ELTA) nuotr.

Ragina kovoti su biurokratu monopoliju

Vilnius, lapkričio 21 d. (BNS) — Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas įstatymų pataršomis ragina įveikti biurokratų monopoliją, apginti žmogaus teisę ir nuosavybę ir asmens orumą. Lapkričio 21 d. kalbedamas iškilmingame Seimo posėdyje, kuris skirtas Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencijos 50-čiui paminėti, A. Paulauskas pabrėžė, kad orumas yra vertybė, „kuria išsiskiria tik kurdami atvirą įvairiems jos poreikiams įsivaime, stengdamiesi įstatymų raide įpareigoti laikytis pagarbos žmonių santykiuose“.

A. Paulauskas pastebėjo, kad Lietuvos piliečiai dėl biurokratų kliūčių dažnai patiria asmens orumo įžeidimus, kai bando susigrąžinti nuosavybę arba ją įteisinti registruodami. Pasak Seimo pirmi-

ninko, „kontoros leistos steigti, kad tarnautų ir teiktų paslaugas, bet ne tam, kad tyliotųsi iš kliento, reikalaujant nepagrįstai didelių mokesčių, kuriuos dėl jų pačių padarytų klaidų susigrąžinti itin sudėtinga“. Todėl jis siūlo šiam Seimui, išanalizavus teisinės tokios situacijos priežastis, įveikti biurokratų monopoliją atitinkamais pataršomis ir tuo apginti žmogaus teisę ir nuosavybę.

Seimo pirmininkas taip pat pažymėjo, kad labai svarbu sugebėti derinti Europos žmogaus teisių konvencijos straipsnius taip, „kad gerbume save, tikėtume įtariamąjį nekaltumu, sugebėtume profesionaliai įrodyti kaltumą ar apginti nekaltą“. „Konvencijoje numatytos teisės ir laisvės visiškai realizuoti svarbu vieniems demokratinės sistemos kūrimas“, sakė A. Pau-

lauskas.

Primindamas, kad Lietuvoje jau veikia visas tinklas institucijų, kurių tikslas — realiai ginti piliečių teises: Seimo kontroleriai, Seimos ir vaiko teisių kontrolierė, Moterų ir vyrų lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba, jis paragino plėsti šių institucijų bendradarbiavimą įstatymų leidyboje.

Posėdyje kalbėjęs prezidentas Valdas Adamkus teigė, kad Lietuvos siekis suderinti savo teisę su Europos teisės aktais reikalauja ne tik profesinių pastangų, bet ir šalies piliečių mentaliteto permainų. „Žmogaus gyvybė, orumas, laisvė ir gerovė — vertybės, kurias būtina saugoti ir puoselėti tiek nacionaliniu, tiek ir tarptautiniu lygmeniu. Valstybė, negerbdama žmogaus, gali greitai prarasti tiek savo piliečių, tiek ir užsienio šalių pagarbą bei pasitikėjimą“, pabrėžė V. Adamkus. Jo teigimu, nepaisant pozityvių perversmų, Lietuvos valdžia dar lieka pernelyg abejinga asmenų teisių ir laisvių laizmui. Nuosekliai užtikrinti prigimtines teises — esminis teisinės reformos ir visos naujosios politikos uždavinys.

Iškilmingame Seimo posėdyje kalbėjęs Europos žmogaus teisių pirmininkas L. Wildhaber sakė, jog žvelgiant iš Strasbūro, nė vienos valstybės reputacija žmogaus teisių atžvilgiu nėra nepriekaištinga. To, pasak jo, ir negalima tikėtis. Tačiau ko galime tikėtis ir ko mes tikimės — tai visų valstybių sąžiningo bendradarbiavimo, kad visomis išgalėmis visoje Europoje būtų įgyvendinamos žmogaus orumą ginančios nuostatos, sakė Europos žmogaus teisių pirmininkas.

Kitas Seimo posėdyje kalbėjęs vadovas, Lenkijos Piliečių biuro vadovas Andrzej Zoll sakė, jog pavojus žmogaus teisėms vis dažniau kyla ne iš valdžios institucijų, bet iš ūkio subjekto.

• **Kitais metais numatomas surengti Klaipėdos miesto pristatymą** Londone ir Britanijos Tainsaide. Klaipėdos meras Eugenijus Gentvilas teigia, kad tokie miesto ir uosto pristatymai yra vienas pagrindinių būdų užmegzti verslo ryšius. (BNS)

• **Lietuvoje, palyginti su kitomis Europos šalimis, mažiausiai paplitęs žmogaus imunodeficitas (ŽIV)**, teigia „Lietuvos AIDS centro“ direktorius Saulius Čaplinskas. Paskutiniiais duomenimis, Lietuvoje yra 257 ŽIV užsikrėtę asmenys, iš kurių — 33 moterys. (BNS)

• **Minske oficialiai atidarytas** naujas Lietuvos ambasados pastatas, kurį projektavo architektas Leonardas Vaitys. Pastato statyba kainavo 14 mln. litų. (BNS)

• **„Lietuvos jūrų laivininkystės“ („Lisco“) privatizavimo sandoris yra ydingas ir pažeidžia valstybės turinius interesus**, teigia valstybės kontrolierius Jonas Liaučius. Iš Seimo tribūnos jis pateikė parlamentarams informaciją apie šio sandorio teisėtumą. Pasak J. Liaučiaus, sutartį numatyti ginco sprendimo variantai — tai gali būti susitarimai, teismas, arbitražas. (ELTA)

Tėvynėje pasižvalgys

• **Lietuvos ministras pirmininkas Rolandas Paksas** teigia, kad egzistuoja „didžiulis“ nepanaudotas ekonominio bendradarbiavimo su Rusija potencialas. Interviu agentūrai „Interfax“ Lietuvos vyriausybės vadovas pažymėjo, jog siekiant suaktyvinti santykius, „būtinos abiejų šalių pastangos“, ir būtų neatsakinga palikti nepanaudotas galimybes plėsti Rusijos ir Lietuvos bendradarbiavimą“. Pasak vyriausybės vadovo, jis neatsitiktinai nurodė Maskvą kartu su Varšuva ir Briuseliu, kuriuos norėtų aplankyti pirmiausia. R. Paksas taip pat tikisi, kad į Vilnių vizito atvyks Rusijos vyriausybės pirmininkas Michailas Kasjanov. Vyriausybės vadovas priminė, jog 1999 metų birželį jo ir tuometinio Rusijos vyriausybės vadovo Sergej Stepašin pasirašytas ekonominis sutartis ir daugiau kaip prieš trejus metus Lietuvos ir Rusijos prezidentų pasirašyta sienos sutartis iki šiol neveikia. (BNS)

• **Didžiausia Lietuvos pieno perdirbimo bendrovė „Rokiškio sūris“** plečia valdą — lapkričio viduryje bendrovė įsigijo 49,49 proc. „Eišiškių pieninės“ akcijų. Neseniai „Rokiškio sūris“ galutinai susijungė su „Utenos pienu“ — Utenos imonė tapo pagrindinės bendrovės filialu. Dabar „Rokiškio sūrio“ grupei priklauso Švenčionių pieninė, minėta „Eišiškių pieninės“ dalis bei „Utenos pieno“, Ukmergės, Zarasų ir Salčininkų filialai. Susivienijimas žvalgosi ir į Varėnos pieninę. (ELTA)

• **Šiemet statybos ir Lietuvos statybininkų atliktų darbų apimtys šalyje bei užsienyje** gali smukti daugiau nei 20 procentų, o devynių mėnesių apimčių smukimas siekė net 26 procentus. Lietuvos statybininkų asociacijos prezidento Adakro Šeštakausko teigimu, statybos Lietuvoje teigiamas maždaug po metų. Tam, jo nuomone, turi pasitarnauti iki 5 proc. numatomas sumažinti pridėtinės vertės mokestis (PVM) gyvenamajai statybai, kuri per pastaruosius metus sumažėjo nuo 13,000 iki 4,000 pastatytų butų per metus. Šiam ir bendram statybų nuosmukiui esminės reikšmės turėjo bendrojo vidaus produkto (BVP) smukimas, valstybės investicijų statybai, palyginti su 1999 metais, sumažinimas du kartus, o užsienyje atliktų darbų per pastaruosius penkis metus — net dešimt kartų. Tačiau žemės įsigijimo problemos, biurokratinės statybų derinimo procedūros, dalies investuotojų pasitraukimas. (ELTA)

• **Kadencija baigęs prezidentas Algirdas Brazauskas** Maskvoje dalyvaus tarptautinėje konferencijoje „Tarptautinis bendradarbiavimas ir tolydi plėtra Baltijos jūros regione ir Šiaurės Vakarų Rusijoje“, kur skaitys pranešimą. (BNS)

• **Pusiaujio Gvinėjoje** sulaukyto Lietuvos laivo „Rytas“ operatorius teigia negalėsiantis sumokėti vietos valdžios ketinamos paskirti baudos ir nežino, koks likimas laukia laivo ir jo igulos. (BNS)

• **Ši šeštadienį, lapkričio 25 d.**, vyksiančiame neeiliniam Centro sąjungos suvažiavimui nepanaudotas naujasis partijos pirmininkas. Nuo 1993 metų sąjungai vadovavęs Kovo 11-osios signataras Romualdas Ozolas po spalį Seimo rinkimuose centrui patirtą triuškinančio pralaimėjimo pareiškė atsistatydinęs. Tarp kandidatūrų į naujosios partijos vadovus yra Seimo biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas Kęstutis Glaveckas, bei buvęs Seimo narys Algis Čaplikas. (BNS)

• **Vilniaus Kongresų rūmose** lapkričio 21 d. baigėsi Lietuvos dailininkų sąjungos atstovų suvažiavimas. Lietuvos dailininkų sąjungos pirmininku ketveriems metams perrinktas skulptorius Vaclovas Krutinis. Etikos komisijai toliau vadovaus Arvydas Každailis. Suvažiavimo priimtu nutarimu pareiškama, kad Lietuvos dailininkų sąjungos pirmiausias uždavinys yra Nacionalinės galerijos įsteigimas, jos finansavimas iš valstybės biudžeto, taip pat XX a. šiuolaikines dailės kolekcijos suformavimas ir eksponavimas. Suvažiavimas įpareigojo sąjungos vadovus siekti, jog būtų parengtas meno kūrėjų įstatymas, padaryti pakeitimai Valstybinio socialinio draudimo, Pensijų ir Sveikatos draudimo įstatymuose, suteikiantys socialines garantijas menininkams, dirbantiems kūrybinį darbą pagal autorių nes sutartis.

• **Seimas, apsvaistęs prezidento gražintus Visuomenės informavimo įstatymo pakeitimus**, susijusius su reklamos transliavimu per valstybinius kanalų, pritarė šalies vadovo nuomonei ir priėmė jo pateiktas pataisas, lengvinančias valstybinių televizijos kanalų veiklos sąlygas. Už balsavo 70, prieš buvo 10, susilaikė 5 Seimo nariai. (ELTA)

Vilniaus meras Artūras Zuokas lapkričio 20-ąją susitiko su žiniasklaidos atstovais. Pirmiausia meras paneigė gandus, esą jis atleis visus vyresnius nei keturiasdešimt metų. A. Zuokas pabrėžė, kad jis vertins ne darbuotojų amžių, o jų profesionalumą ir sugebėjimą dirbti. G. Žilinsko (ELTA) nuotr.

KALENDORIUS

Lapkričio 22 d.: Šv. Cecilija; Cilė, Dargintė. Laimutis, Rustenis, Steikintas.

Lapkričio 23 d.: Adele, Dovilas, Klemensas, Kolumbanas, Lakštute, Liubartė. Lietuvos karuomenės diena. Padėkos diena (JAV).

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

NEPAVARKIME ŠALPOS DARBE

Mieli Lietuvosiosios Skautybės fondo valdybos nariai, fondo atstovai ir rėmėjai,

Šiais metais rugpjūčio 1 d. suėjo 25 metai nuo LS Fondo įsteigimo.

Jūsų visų dėka jo nejudinamas kapitalas jau siekia daugiau negu 250,000 dolerių. Metinė palūkanų visa suma skiriama užsienio lietuvių skautų ir skautių stovykloms, vadovų lavinimui, leidiniams, archyviui, muziejui išlaikyti ir vienietų paramai Amerikoje ir Europoje.

Nuoširdžiai dėkoju visiems LSF aukojusiems ir prisidėjusiems prie jo augimo. Šia ypatinga 25 metų progą tariau didelių skautišką acū v.s. Česlovui Kiliuliui už jo 25 metų labai nuoširdų ir sėkmingą darbą LSF ir 20 metų jam vado-

vavimą. Taip pat nuoširdžiai dėkoju buvusiems valdyboje įvairiose pareigose: v.s. fil. dr. Jurgiui Gimbutui, s. fil. Daliai Zikienei ir jau nukeliavusiems į amžiną poilsį v.s. fil. Kostui Nenortui, v.s. Florai Kurgonienėi, v.s. Jonui Paroniui, Kaziui Šimėnui, Aleksui Danasui ir Nijolei Šlezienei. Taip pat nuoširdžiai dėkoju dabartinės LSF valdybos nariams už pasižymėjimą ir atliekamą didelį darbą.

Labai prašau visų nepavargti šalpos darbe, remti ir toliau mūsų brangų skautišką jaunimą moraliai ir finansiškai, o tuo patiu padėti vėl iš naujo atgimusiai TĖVYNEI LIETUVAI!

Budėkime!

v.s.fil. Petras Molis
LSF Pirmininkas

„VERPSTĖS“ GIRDĖJO PASAKĄ „1001 NAKTIS“ REALYBĖS ŠVIESOJE

Šį rudenį ne tik JAV (be-veik?), bet ir „Verpsčių“ būrelis turi naujas vadoves: „Verpsčių Verpstę“ v.s. Haliną Plaušaitienę ir „Kuodelį“ s. Dalią Povilaitienę, „išrinktas“ be vargo, įtampos ir „balsų perskaiciavimo“, ką šiuo metu patiria vargšai kandidatai į JAV prezidento vietą.

Naujos vadovės jau nuo rug-
sėjo šaukia sueigą po sueigos ir, štai, lapkričio 6 d., šaltina lietuvi žlaugiant, „Verpstės“ susirinko į šaunius sesės Nijolės Martinaitytės-Nelson namus pasiklausyti viešnios, Liudos Germanienės, pasakojimų apie Saudi-Arabiją ir ten jos praleistus 9 metus.

Arabija daugeliui mūsų sukelia pasakiuskus ir romantiškus vaizdus — 1001 naktis, Šecherezada, Lawrence of Arabia, smilakai, šėkai, turbanai ir scimitarai, šilko palapinės ir vaikystėje skaitytos Haufo pasakos... O jei arčiau dabarties — JAV karas dėl Kuaito alyvos...

Bet Liuda greit išsklaidė šias fantazijas. Arabija, deja, ji matė ir patyrė be šilkų ir smilkalų...

Liuda ir inž. Vytautas Germanai į Saudi-Arabiją išvyko darbo reikalais (vyras dirbo prie Karo akademijos statybu) ir ten gyvenę įvairiose vietose, daugiausia mažose miesteliuose. Liuda papasakojo tiesiog neįtikėtinų dalykų, sunkiai įsivaizduojamų 21 a. vakariečiui. Fanatizmas, primityvumas ir moters bėtiesikumas — ryškieji Arabijos bruožai.

Islamas, viena iš labiausiai paplitusių pasaulio religijų, yra arabiškųjų kraštų gyvenimo pagrindas. Religija atšiauri, griežta, skatinanti neapykantą kitoms religijoms, ypač krikščionijai. Pagal Mahometą, karas už tikėjimą — kelias į Dievą. Taigi ir šiais laikais islamo išpažinėjai pasizymi netolerancija ir fanatiškumu. Miestuose veikia religinė policija, kuri žiūri, kad nebūtų islamui nusikalsta veiksmais ir apsirengimu. Jei moterų aprė-

das per trumpas, religinis policininkas kerta bizūnu per blauzdas net ir vakarietėms. Todel ne tik vietinės, bet ir užsienietės turi dėvėti kaklą, rankas ir kojas dengiančią juoda sukle-abiją, o galva apmurturiuot skara, nepaisant, kad oro temperatūra dažnai siekia 120°F, drėgmė 90 proc.!

Bendrai, moterys yra uždarytos namuose iš kurių gali išeiti tik su vyru. Moteriai draudžiama vairuoti automobilį, o pas gydytoją nueis, už ją kalba vyras. Tas pats galioja ir užsienietėms.

Vakarų spauda adresatą pasiekia išplėstytais arba užtep-
liotais lapais, kad nepasima-
tytų joks krikščioniškas sim-
bolis arba alkoholinio gėrimo
nuotrauka. „Draugo“ dienraštį
Liuda gaudavo ypač užbrau-
kytą.

Sanitarinės paslaugos visai primityvios: tualetuose nėra popieriaus; vartojamas vanduo. Užkampių kaimeliuose — net smėlis!

Kaimų ir miestelių arabė nežino kitokio gyvenimo, kaip tarnavimą vyrui tarp 4 namų sienų, todėl Vakarų emancipacija jos nepaliečia. Turtingosios — aptarnaujamos tarnaičių ir šoferių — lengvu, uždarytu gyvenimu patenkintos ir lygias teises nesiveržia. Tačiau po Kuaito (Gulf War) karo, jau pradeda moder-
nėti: statomos gailėstingųjų
seserų mokyklos, net bankai
tik moterims. Po to karo taip
pat padidėjo neapykanta ame-
rikiečiams ir dar labiau su-
griežtėjo islamo reikalavimai:

mokyklose ir vietiniai, ir užsieniečių vaikai turi privalomas islamo tikybos pamokas. Pasakojimus viešnia pa-
liustravo nuotraukomis bei
vaizdų albumais iš gyventų
vietų ir miestų, taip pat pa-
rodė arabiškų drabužių, papuo-
šalų ir galvos dangalų.

Dėkingos viešniai, kad pa-
rodė „pasakų krašto“ nepasakius-
ką realybę, sesės jai padova-
nojo gintarinį sueigos prisimi-
nimą.

Aptarusios ateinančią kalė-

Tradiciene „Puotoje jūros dugne“ j.v.s. Irenai Regienei skirtą padėkos pažymėjimą „Draugo“ redakcijoje įteikia Čikagos jūros skautininkų ir skautininkių „Grandies“ atstovės j.v.s. Vilgaile Lendraitienė (kairėje), j.s. fil. Taiyda Chiapetta ir udyrių kandidatė Maja Chiapetta (dešinėje). Nuotr. Jono Kuprio

ČIKAGOS JŪRŲ SKAUTININKŲ „GRANDIES“ VEIKLA

Jaunimo labai mėgiamas jūrinis skautavimas yra susijęs su nemažomis pinigėmis išlaidomis, o taip pat reikalingas atsakingų patyrusių vadovų ir vadovių talkos. Vienu metu vadovams ir vadovėms, laiką pašvenčiantiems nustatytų veiklos programų vykdymui, nelengva rūpintis dar ir rėmėjų paieška, lešų veiklai telkimu, o taip pat ir įvairiopa kita pagalba našiai veiklai vystyti. Čikagos ir apylinkių jūrų skautai ir skautės yra laimingi turėdami stiprią at-
ramą Čikagos jūros skauti-
ninkų ir skautininkių „Gran-
dyje“.

Jūros skautininkų ir skauti-
ninkių „Grandies“ veikla
daugiausiai reiškiasi įvairia
parama ir talka „Nerijos“ jūrų
skautių tuntu ir „Lituanicos“
tunto jūrų skautams. Talkina
jie stovyklose, iškylose, Kaziu-
ko mugei pasiruošimuose ir
jos pravedimo darbuose, o ne
vienas jų ir vienetų vadovų
bei kitose pareigose. Rūpinasi
jie ir laivais, jų nuolatiniu iš-
laikymu bei priežiūra, stovyk-
linių reikmių įsigijimu bei jų
priežiūra, taip pat ne vieną
šimtine dolerių paremia ten,
kur jų kuriam vienetui prie-
stinga. Jie randa rėmėjus, pa-
tys aukoja, rengia daugiamečių
tradicinę pabendravimo ir
lešų telkimo „Puotą jūros
dugne“.

Šiometinė puota spalio 14 d.
vyko Pasaulio lietuvių centro
sporto salėje, Lemonte. Pagal
j.v.s. Petro Jokubausko pro-
jektą, salę puošė sesių ir bro-
lių talka. O darbo buvo apstu,
nes puošimas sukosi apie sa-
lėje sukūrimą realistiško jū-
ros išpuždiu, kurio centre bu-
vo du ištiestomis burėmis bur-
laiviai, kuriuos skautininkai
sugebėjo įvežti į salę. Užmojis
puikiai pavyko ir puota buvo
šauki.

Puotą 6 v.v. pradėjo „Gran-
dies“ valdybos pirmininkas
j.p.s. Romas Česas. Trumpe
oficialioje programoje buvo pa-
dėkta visiems atsilankiusiems
svečiams ir rėmėjams bei puotos
ruošėjams. Po to buvo pristatyti ir
pagerbti visi

dinę sueigą ir gerąjį Kaledų
darbą, sugiedojusios „Ateina
naktis“ „verpstės“ pasklido po
didžiulius, senoviškos staty-
bos sesės Nijolės namus, kur
kiekvieną kampelį puošė įdo-
mūs paveiksai ir jos vyro,
skulptoriaus, labai moderni-
škos plieno skulptūros. Nepa-
miršo sesės pasigerėti ir še-
imininkės šiltadaržiu, kuriame
zydi orchidėjos.

Iki pasimatymo kaledineje
sueigoje!

Kita sesė Nijolė

vienetų vadovai ir vadovės,
padėkos plokštės paskyrimu
pagerbta j.v.s. Irena Regienė
ir tradiciniais irklais apdova-
noti šių metų pavyzdgingiausie
„Nerijos“ tunto jūrų skautė
Aušra Pumputyte ir pavyzdin-
giausias „Lituanicos“ tunto
jūros skautas Viktoras Česas.
Paskui buvo pateikta Aldonos
Šoliūnienės gaudi ir skoningai
paruošta vakariene, praversti
vertingų dovanų laimėjimai, o
Virgio ir Eimio Švabų orkes-
trui užgrojus, svajingai sukosi
gerai nusiteikusios įvairių
amžių poros, skambėjo dainos.

Sėkmingas buvo renginys.
Pasidžiaugta, suartėta, paben-
drauta, na ir izdas papildytas
tolimesnei jūrų skautiškos
veiklos paramai. „Grandies“
valdybai — pirmininkui j.p.s.
Romui Česui, sekretorei j.s.
fil. Taiyda Chiapetta ir izdi-
ninkei j.s. Laurai Lapinskie-
nei lengviau planuoti tolimes-
nę veiklą ir ruošti naujiems
užmojams.

Šauniai Čikagos jūrų skau-
tininkų-ių „Grandziai“ lin-
kime „Gero vėjo“

„NERIJOS“ TUNTO ŽINIOS

Ką „Nerijos“ tunto sesės
šiais veiklos metais nuveikė,
veikia ir ruošiasi nuveikti.
Norintys į šią veiklą įsijungti,
skambinkit tuntininkei Danu-
tei Navickas, 630-369-5323.

Rugsejis
9 d. — Registracija
16 d. — Buriavimo iškyla
23 d. — Sueiga
30 d. — Sueiga

Spalis
14 d. — Sueiga
17 d. — Sueigos nebus —
švėsimė „Puotą jūros dugne“
21 d. — Sueiga
28 d. — Sueiga

Lapkritis
4 d. — Velinių iškyla į Tau-
tines kapines
11 d. — Sueiga
18 d. — Sueiga
24 d. — Sueigos nebus —
Padėkos dienos atostogos

Gruodis
2 d. — Kalėdinė mugė/su-
eiga
8 d. — Kūčios
9 d. — Iškyla į Holy Family
Villa

16, 23 ir 29 d. — Kaledų
atostogos. Sueigų nebus
Sausis
6 d. — Sueiga
13 d. — Iškyla
20 d. — Sueiga
27 d. — Sueiga
28 d. — Klaipėdos dienos
minėjimas

STOVYKLOS 2001 METAIS

Liepos 7-18 d. — Čikagos
skautų ir skautių Rako sto-
vyklavietėje, Custer, MI.

Irklais apdovanoti šių metų Čikagoje pavyzdgingiausie jūrų skautas Vik-
toras Česas ir pavyzdgingiausia jūrų skautė Aušra Pumputyte.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matindami pašto įlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.			
	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$150.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausio redaktorė — Danutė Bindokienė
Administratorius — Valentinas Krumpis
Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuotra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasiūlyti kopiją.

ARAS ŽLOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. PETRAS KISIELIUS
INKSTŲ, POSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIA
Center for Health,
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

BIRUTĖ L. PUMPUTIS, M.D.
Fellow: American Academy of
Family Practice
ŠEIMOS GYDYTOJA
320 W. 61st Ave. (219) 947-5279
Hobart, IN 46342 Fax (219) 947-6236

TERESĖ KAZLAUSKA, M.D.
Vaikų gydytoja
900 Ravinia Pl., Orland Park, IL
Tel. 708-349-0887.
Priklauso Palos ir Christ ligoninėms.
Nuolaida naujai atvykusiems.

Vasaris
3 d. — Slidinėjimo iškyla
10 d. — Sueiga
17 d. — Sueiga/jūrų skautių
savaitgalinė iškyla
19 d. — President's Day
24 d. — Sueiga

Kovas
3 d. — Sueigos nebus — pasi-
ruošimas Kaziuko mugei.

4 d. — Kaziuko mugė
10 d. — Sueiga
17 d. — Sueiga
24 d. — Iškyla
30 d. — Sueiga
Balandis
7 d. — Sueiga
14 d. — Sueigos nebus
21 d. — Sueiga
28 d. — Iškyla
Gegužė
5 d. — Sueiga
12 d. — Paskutinė sueiga
prieš vasaros atostogas

SKAUTIŠKI RENGINIAI

Čikagoje

Gruodžio 8 d., penktadienį — Jūros skautų ir skautų Kūčios 8 val. vak. Pasaulio lietuvių centro sporto salėje.

Gruodžio 8 d., penktadienį — „Aušros Vartų“, Kernavės skautų tunto ir „Lituanicos“ skautų tunto Kūčios PLC didžiojoje salėje. Pradžią 7 v.v.

Gruodžio 9 d., šeštadienį — „Nerijos“ tunto sesės lan-
kyš senelius Holy Family vi-
loje.

Sausio 28 d., sekmadienį — jūros skautų ir skautių iškilminga Klaipėdos dienos sueiga PLC, Lemonte.

Vasario 3 d., šeštadienį — jūros skautų ir skautių ruošiamą slidinėjimo iškylą.

Kovo 4 d., sekmadienį — Čikagos skautų ir skautių Ka-
ziuko mugė PLC, Lemonte.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už
priemamą kainą. Pacientai priimami
absolučiai punktualiai. Susitarimui
kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6918 W. Archer Ave., Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

DETROITO SKAUTAI RUOŠIA KŪČIAS

Detroito lietuviai kviečiami
š.m. gruodžio 10 d., sekmadienį,
dalyvauti Dievo Apvaizdos
parapijos salėje „Gabijos“
skautų ir „Baltijos“ skautų
tuntų ruošiamose Kūčių vaka-
rieneje. Pradėsim 4 val. p.p.
abiejų tuntų bendra iškilmin-
ga sueiga. Visi skautai daly-
vauja išieginėse uniformose.
Po sueigos valgysimės Kūčių
vakariene. Apie dalyvavimą
prašoma iš anksto pranešti
Dainai Anuzienei, tel. 517-
545-0925, arba Rasai Karve-
lienei, tel. 248-380-1363. Kiek-
viena šeima prašoma prie
Kūčių prisidėti kokių nors val-
gių. Kaledų šventės pradėki-
me kartu. Lauksime visų.

„Gabijos“ ir „Baltijos“
tuntų vadovybė

KANADA

TORONTO SKAUTININKAI LANKĖ MIRUSIŲ KAPUS

Šv. Jono lietuvių kapinėse,
Mississauga, ju lankymo dien-
ą, lapkričio 5, Toronto skau-
tininkai, kės prie amžinybės
iškeliavusių savo brolių ir se-
sių kapų uždegė Sėdžikų pa-
puoštas žvakes ir pasimeldė.
Dalyvavo draugininkai K. J.
Būtos ir dukra, V. Grybienė,
F. M. Mockai, V. Morkonas, E.
M. Kazakevičiai, V. L. Sen-
dzikai, S. A. Škėmos, E. Simo-
navičienė, M. Vasiliauskienė.
Ši graži tradicija tęsiama kas-
met. Būtų gražu, kad ir jau-
nesni įsijungtų.

F.M.

LIETUVOS KARIUOMENĖS SUKAKTĮ MININT

IGNAS MEDZIUKAS

Nepriklausomos Lietuvos kariuomenės pradžia laikoma 1918 m. lapkričio 23 d., kada Vilniuje buvo išleistas pirmasis Lietuvos kariuomenei įsakymas organizuoti krašto apsaugą. Nuo 1919 m. pradžios kariuomenės kūrimosi centras buvo Kaune, laikinojo Lietuvos sostinėje. Kariuomenė kūrėsi ir kituose Lietuvos miestuose: Alytuje, Marijampolėje, Panevėžyje, Šiauliuose, Gardine ir kitur. Savanorius ugningai atsišaukė pakvieta ginti tėvynę ministras pirmininkas adv. Mykolas Slezevičius, užbaigdamas sentimentalia fraze: „Drausiai, be baimės, kaip mūsų tėvai ir sen tėviai, užstokim priešui kelią, pakelkime žygį už mūsų motiną tėvynę, už Lietuvos valstybę“.

Plk. K. Žukas, buvęs krašto apsaugos ministras, savo atsiminimuose rašo, kad jis 1919 m. vasario pradžioje, kaip buvęs Rusijos armijos karininkas, atvykęs į Kauną stoti į organizuojamą Lietuvos kariuomenę. Čia sutikęs savo svainį, buvusį teisėją Mockevičių, pakviestas dirbti besikuriančios Lietuvos teisingumo srityje. Rotušės aikštėje jis stebėjo Kauno komendantūros kuopas, besiruošiančias Vasario 16 paradui.

Kareiviai ir karininkai atrodė vargingai apsirengę, apiplyšę, tik trikampis ant rankovės rodo, kad jie priklauso kariuomenei. Apsiginklavę buvo įvairiais vokiškais ir rusiškais šautuvais, kai kurie buvo labai senos gamybos.

Vienas karininkas įsakė visus kareivius suvesti į vieną vietą ir žygiuoti. Kitas karininkas užtraukė sultingą barietoną dainą „Išėjo tėvelis į mišką“. Visi kareiviai gražiai dainavo. Netoli stovėjusi kaimo moterėlė stebėjo kareivius. Kai daina nutolo, jos nervai neišlaikė. Ji atsiklaupusi gatvėje veidu į Seminarijos bokštą, garsiai prabilo: „Vai, Dievuli mano, Panele Švenciausio! Vai gražūs tie mūsų masikoliai“. Plk. Žukas pastebėjo, kad svainiui Mockevičiui ėmė ašaros per skruostus riedėti. „Augustinai, graudu?“ — paklausęs svainį. „Kur nebus graudu! Nejaug mes iš tikrų nepriklausomai gyvenime laisvi? Kokia laimė. Nejaugi esame laisvi? Kokia didelė laimė!“

Toliau plk. Žukas prisimena, kad jis buvo paskirtas I pėst. pulko atsargos bataliono vadu Marijampolėje. Greitai

Lietuvoje buvo paskelbtas naujokų ėmimas. Pulko štabas pranešė, kad esančios Marijampolėje trys kuopos bus pasiųstos į Alytų, o jam bus pavesta pasiruošti priimti daug naujokų, kuriuos reikės apmokyti ir parengti kautynėms. Iki gegužės 1 d. jo zionion atvyko apie 4,000 naujokų. Visas apsiginklavimas buvo 37 vokiški šautuvai ir vienas sudaužytas mokomasis kulkosvaidis.

Kaip tik tuo metu besirengia Lietuvą apleisti vokiečiai pasiūlė iš jų pirkti šautuvų, šovinių ir kitokios amunicijos. Bet iš kur gauti pinigų? Nenu-matydami kitos išeities, plk. Žukas pasikvietė savo žmonos pusbrolių, stambų ūkininką Dabulevičių, komendantą Skučą ir visus karininkus, kuri buvo apie dešimt. Nupakoję padėti, jis kreipėsi į susirinkusius, kad gautų iš giminių ir pažįstamų ir atiduotų visus savo pinigus. Po 2-3 dienų buvo surinkta 21,000 markių. Nuvažiavę į vokiečių kareivines, už tuos pinigus gavo 300 naujų vokiškų šautuvų ir 300,000 šovinių. Tai buvo didelis turtas.

Tokiomis sunkiomis sąlygomis buvo ruošiamasi kariatai su Lietuvos priešais, kurie iš visų pusių stengėsi jos glėžną nepriklausomybę sunaikinti. Bet dideliu ryžtu ir aistra buvo apginta Lietuvos nepriklausomybė.

Sausio mėn. jau buvo surinkę apie 3,000 savanorių. Bet jie dar nebuvo pajėgūs užimti frontą prieš besiveržiančius iš rytų bolševikus, nešančius Lietuvos žmonėms „laisvę“ ant durtuvų. Santarvininkai buvo įpareigoję vokiečių dalinius pristabdyti bolševikų slinkimą, kol susior-ganizuos Lietuvos kariuomenė. Vasario mėn. Lietuvos kariuomenė pastoj kelią jau giliai įsiveržusiems į krašto gilumą raudoniesiems. Pirmoji Lietuvos kariuomenės auka dėl Tėvynės laisvės buvo Povilas Lukšys, žuvęs prie Kėdai-nių vasario 8 d. Pirmasis karininkas, žuvęs prie Alytaus vasario 13 d., buvo Antanas Juozapavičius.

Kariuomenės štabo duomenimis (kartu su Karių kapams tvarkyti komisija), karuose dėl Lietuvos nepriklausomybės žuvo 1,444 kariai, šauliai ir partizanai, įskaitant tuo metu mirusius nuo įvairių ligų 4,256 asmenis. Estai nepriklausomybės kovų fronte neteko 2,236 karių, latviai —

3,046 karių.

Lietuvos nepriklausomybės kovų aukos sudarė 0,196 proc. tuo metu Lietuvos gyventojų skaičiaus. Latvija nepriklausomybės karuose (1918.II.18-1920.II.3) neteko 0,15 proc., Estija (1918.X.28 - 1920.II.30) — 0,318 proc.

Lietuvos karių, žuvusių nepriklausomybės kovose, kapai yra ne tik dabartinėje Lietuvos teritorijoje. Kovose su bolševikais, stumiant juos iš Lietuvos, daug karių žuvo prie Dauguvos. Červenės kaime, prie vieškelio iš Eglainės į Subatą, kapinėse palaidotiems 30 Lietuvos karių pastatytas paminklas, kuriame lietuviškai ir latviškai užrašyta: „Žuvusiems Lietuvos kariams 1919-1920 m. „Keleivi, pasakyk Lietuvai, kad mes žuome, gindami Tėvynę“. Dabartinėje Latvijoje lietuvių karių kapai dar yra prie Subato, Bebrinės, Alukštos, Šventės ir Gryvos. Lietuvių karių yra palaidoti Seinuose ir kitose Suvalkijos vietovėse, kuriose vyko kovos dėl etninių žemių.

Nepriklausomybės kovoms baigiantis, estai turėjo pašaukę prie ginklo 74,500 karių. Jie turėjo 39 artilerijos baterijas, 10 šarvuotų traukinių, 8 šarvuotus automobilius, 28 lėktuvus ir 10 laivų. Latviai turėjo pašaukę 76,000 karių. Jie turėjo 90 artilerijos pabuklų, 700 sunkiųjų ir lengvųjų kulkosvaidžių, 5 šarvuotus traukinius, 19 lėktuvų. Lietuvoje buvo pašaukta, deja pavėluotai, 60,000 karių, buvo 48 artilerijos pabuklai, 450 sunkiųjų kulkosvaidžių, vienas šarvuotas traukinys, 4 šarvuoti automobiliai, 18 lėktuvų.

Dr. A. Rukša, karo istorikas, savo veikalė „Kovos dėl nepriklausomybės“ 369 psl. rašo: „Norint krašto per daug neapsunkinti, 1920 m. pradžioje daug karių buvo paleista į atsargą. Visai nebuvo atsižvelgta į tai, kad su kaimynais, ypač lenkais, dar nebuvo išspręsta daug opų teritorinių klausimų. Juk lenkai ne tik buvo okupavę žymią Lietuvos dalį su sostine Vilniumi, bet vis tykojo veržtis gilyn į Lietuvą. Valdžios viršūnės visai nepagrįstai pasiklioję santarvininkų pažadais, kad lenkai daugiau nepulsis“.

Dėl padarytos klaidos ne tik Vilnius, bet daugelis etninių žemių — Breslauja, Lyda, Gardinas, Seinai ir kitos vietovės, liko už Lietuvos ribų.

Klaida buvo pastebėta pavėluotai. Dr. Rukša rašo, kad didinti kariuomenę suprasta tik po skaudžių pralaimėjimų prieš lenkus 1920 m. pabaigoje. Karas su lenkais pasibaigė 1920 m. lapkričio 22 d.

panašumą įžvelgia ir vietos lietuviai. Tarp savęs ir sako, kad eina pavaikšioti į Laisvės alėją. Joje, tiesa, daugiau elgetų, kurie, nors politikai skelbia, kad gyvename geriau, kažkaip nenyksta.

Vitalis užveža į labai aukšto automobilio garažą patį viršų. Iš apžvalgos aikštelės žvelgia į Santa Monica panoramą. Čia pat mėlynuoja neaprepiamas Ramusis vandenynas, dažno lietuviu vadinamas „pacifiku“. Verčiasi kulversčiais bangos, toli apledamos paplūdimio smėlį. Okeaniniai laivai — vos pastebimi taškeliai. Sunku nuo žavingos įlankos pakrantės su stilingais, įdomios architektūros aukštais viešbučių pastatais nukreipti akis į miesto pusę. Jo vaizdas labai gyvina senį, aukštą Santa Monica kalną, savo vėjų, lietaus ir laiko nugremžtomis viršūnėmis primenantys Kaukazą. Visur stiebėsi ir viršų nauji namai, montuojami iš surenkamųjų konstrukcijų, naujai asfaltavo gatves. Ir čia tie patys žmogiški rūpestiai, kurie skiriasi tik savo įgyvendinimo pažanga. Neturėtų kažkiek ilgai testis, kol toji pati techninė pažanga pasieks ir mūsų Lietuvą.

„Pacifiko“ paplūdimys — lygus kaip lenta, smelis — tamsesnis, rūpesnis kaip Palangoje. Kazkodel mašinų išilgai visos pakrantės išdryžuotos, tarsi būtų šalia valstybės sienos, kur saugomasi jos pažeidėjų. Žvelgi ir negali atsižūrėti ta, neišivaizduojamai didinga, gamtos jėga. Bet žmonių pakranteje vos vienas kitas. Kurie pabando maudytis, greitai šoka iš vandens. Žiema Kalifornijoje, vadinasi, vis dėlto yra, tik ne tokia, kokią mes ją suvokiame. Mano bendrakeiviai —

Balys Auginas

BALADĖ APIE SAVANORIŲ

1918 metų savanoriui, mano dėdei Adomui Lazutkai

Aprūkusios trobelės sienos

Ilgais šešėlių pirštais apkabina,

Ir atsiveikimo žodžius

Pražysta kūdikystės sodų pumpurai — — —

Kampe blausiom akim kūkčioja spingė,

Iš rėmų renkasi pažadintos šventųjų sielos,

Ir tarsi gentys — laimina beždžiai,

Aštrios kančios ir sopulio veidais —

Dejuodamos durys krinta į rytmečio brėksmę,

Ir pilnas skausmo motinos glėbys — — —

Ir drebančių rankų supintą jos kryžių

Neša kiemo takai balti tartum ostiją — — —

Kaimas-paukštis, vėjo suveltai

Šiaudiniai sparnais — moja ir meta

Šviesias vaikystės pavasarių plunksnas —

Jo sužeistą šauksmą rakina grandinėmis

Jaunuolio kojas ir lydi, kaip liūdna šermenų giesmė — — —

Rūškano rudens rasotas skruostas

Ir lapkričio miglų apsiaustas ant pečių

Jo akys — lyg svajonių ežerai — viliojančios

Ir gilūs — jų sietuvoj — paskendęs

Nepražydyso papario žiedas,

Ir dar kovų liepsnos

Nepabučiuoti

Pasiryžimo ir kovos žibintai — — —

Balzganą vieškelio kaspiną

Aptaško raudonos rudenio skiedros —

Veįjy viltinai plevėna rudinės skvernai —

Lyg kautynių pergalės vėliavos — —

Raukšletam gruodo dumble

Kosti medinės klumpės,

Žengdamos į aušrą — — —

O žemė laimina tas sauletekin

Tekančias pėdas, kurios pasiryžo

Rudenį pakeisti žydinčiu pavasariu — — —

Nepriklausomybės kovų paminklas Širvintuose. Kariai prie žuvusiems už Lietuvos laisvę 1918-1920 metais prie Širvintų padeda vainiką.

šiaurietiskai užgrūdinti. Panyra vieną, antrą kartą, pasitaško. Išlipę į krantą, pasimankština, palaksto. Bėginėjančių riste, vazinėjančių dviračiais, beje, netrukta. Sirgti amerikiečiai bijosi, todėl nuo mažens pratinami į sveiką gyvenimą. Lietuvoje apie tai daug kalbama, tačiau rūkalai ir linkstantys į alkoholį, ne iš karto pajausdami savo netikusį ipročių žalą, sunkiai skiriasi su gražiai supakuotomis cigaretėmis ir visais būdais peršama degtine.

Parke, aukščiausiai paplūdimio, siūroja aukštaūges palmės, dailūs takeliai, sodriai žalia, gerai prižiūrima veja, patogūs atsistėti balti suoleliai. Parimę ant murinio užturo, žmonės, daugiausia jauni, žvelgia į vandenyno tolybę. Apacioje iškilusio kranto darbininkai — šalmuoti, vilkintys specialia apranga — skuba rengti automobilių stovėjimo aikštę. Nuo jų visai nebesiskiria ir Lietuvoje triūsiantys gatvių, kelių darbininkai. Ne tik Vilniuje ir Kaune, bet ir Šilalėje, Zarasuose. Tik atokvėpio pauzės tarp darbų gal didesnės. Parūkymui, pajuokavimui, nei iš šio, nei iš to pakrize-nimui.

Fotografuojamės prie ant akmeninio pagrindo užkelto pabuklo vamzdžio, menančio amerikiečių su meksikiečiais karą 19-ojo amž. 4-ajame dešimtmetyje. Akį patraukė tai vienur, tai kitur ant žemės, prie palmių kamienų, antklodės pasikloję, tingiai tįsantys žmonės. Kai apie savo smalsų norą pasakiau šalia savęs ant suoliuko sėdėjusiam pusamžiui vyrui, gavau atsakymą, kad tie įvairiausio amžiaus ir odos spalvos vyrai ir moterys — bedarbiai. Kadangi naktys ne-

DRAUGAS, 2000 m. lapkričio 22 d., trečiadienis

3

Danutė Bindokienė

Vis tik pamiršti negalima

Siemet, pagal šio krašto kalendarį jau taip pasitaiko, kad ir Amerikos šventė — Padėkos diena, ir Lietuvos, skirta mūsų narsiems kareiveliams pagerbti, yra lapkričio 23 d. Vadinasi, tenka — bent jau Kariuomenės šventę — prisiminti iš anksto! O nepri-siminti negalima, nors kai kas šiandien norėtų tos kariuomenės — tiek buvusios pirmosios nepriklausomybės dešimtmečiais, tiek atkurtos po 1990 m. kovo 11-osios, svarbą pa-neigti, arba bent sumazinti.

Neilgai gyvavo pirmoji Lietuvos nepriklausomybė, o tuo pačiu ir jos kariuomenė. Tačiau niekas neturi teisės abejoti jos svarba, kai reikėjo savo tėvynės nepriklausomybę apsaugoti nuo priešų, iš visų pusių tiesiančių grobuoniškus nagus į nedidelę ir narsią tautą, kuri išdrįso laisvai gyventi, savarankiškai savo valstybę vesti į ateitį. Nors toji kariuomenė nepakelė ginklo (to priežasčių šį kartą nena-grinsime), kai po 22 metų į Lietuvos nepriklausomybę vėl pasikėsino raudonasis komunizmas, vis tik ji savo duoklę tėvynei atidavė veliau — didžioji dalis karių ir jų vadovybės įsijungė į partizaninį karą ir jį tęsė kone dešimt metų. O tie, kurie pasirinko trauktis į Vakarų, kovą dėl Lietuvos laisvės tęsė netoli 50 metų! Tiesa, jie nekovoję ginklu, bet žodžiais ir ryžtu. Tiesa, ne kova, o laikas išretino jų gretas, bet jie gali ramiai il-sėtis amžinybėje, nes šiandien Lietuva vėl nepriklausoma.

Kai pradėdama ginčytis, ar Lietuvai apskritai reikalinga kariuomenė, ar tai ne per didelė prabanga valstybei, tebe-žengiantiai netvirtus atsikū-rimo žingsnius po sunkių oku-pacijos dešimtmečių, atsaky-mo reikėtų ieškoti nelabai toli-moje praeityje, nes jų nera-sime speliuojimuose, ar kariuo-menė būtų veiksminga, jeigu Lietuva atsidurtų pavojuje. Į karinį paruošimą reikia žvel-gti daug plačiau.

Juk laikotarpiu, jaunuolio praleistas kariuomenėje, yra daug daugiau, negu susipa-zinimas su ginkluote, rikuo-tėmis ir kario statutais. Tai yra pati geriausia pilietiš-kumo ir patriotizmo mokykla. Žmonės mėgdavo sakyti, kad kariuomenė „iš vaiko padaro vyrą“. Bet ji taip pat paruošia susipratusių krašto pilietį, ku-ris, ir grįžęs į civilinį gyve-nimą, jau niekuomet nebus abejingas savo tautos, savo

valstybės reikalams. Kariuo-menėje įgyti disciplinos bei pa-reigos supratimo įgūdžiai pa-silieka visam gyvenimui. O tas valstybei — nepaisant, ar ji didelė, ar maža — yra daug svarbiau negu mokejimas šau-dyti į taikinį (ar į priešą) bei koja kojon žygiuoti parade.

Nuo 1990 m. Kovo 11-osios praėjo kiek daugiau kaip dešimt metų. Daug kartų per tą laiką keitėsi Lietuvos vyriausybė, į aukščiausias vietas pa-tenkant ir kairiesiems, ir dešiniiesiems. Kol kas niekas griežtai nepasisakė, kad Lie-tuvai kariuomenės nereikia. Tiesa, buvo užominių, kad reikia mažinti jos išlaikymui skiriamą biudžetą, bet niekuo-met nepasiryzta tų užominių įgyvendinti. Galbūt ir dėl to, kad tam tikra prasme pasi-keitė kariuomenės paskirtis. Baigiantis šimtmečiui, dides-nės dėmesys skiriamas glau-desniam tarptautiniam ben-dradarbiavimui, nuolat suda-romos įvairios sutartys, nyks-ta tarp valstybių sienos, plečiama prekyba, dalinamasi technologija, lengvėja tarpusa-vio susizinojimo ryšiai. Euro-pa žingsnis po žingsnio artėja į vientisesnę tautų bendruo-menę, kuri, be abejo, užtikrins visų saugesnį ir pelningesnį gyvenimą. Neatsilieka nuo to artėjimo ir Lietuva, labiau linkdama Vakarų, ne Rytų, pusėn. Džiugu pastebėti, kad iki šiol nei viena vyriausybė neatsisakė siekti narystės NATO bei Europos Sąjungoje. Nepaslapstis, kad vienas sėk-mingiausių kelių tai pasiekti yra kaip tik per kariuomenės pasiruošimą. Lietuvos kariai savo tautai niekad gėdos ne-darė, nedaro ir dabar. Jie ne tik gerai pasirodė bendruose uždaviniuose su užsienio vals-tybių ginkluotomis pajėgo-mis, bet jau ne kartą joms padėjo stovėti taikos bei laisvės sargyboje toli už savo šalies sienų. To iš mūsų ka-riuomenės nebuvo reikalaujama pirmosios Lietuvos nepri-klausomybės laikotarpiu, bet ir anuomet, be abejo, ji tokius uždavinius būtų atlikusi.

Ne valstybės skiriamos lė-šos kariuomenės išlaikymui, ne gražios uniformos ir šau-nios, modernios kareivinės iš-augina gerą kari. Juk po 1918 m. mūsų tėvynės savanoriai to neturėjo, o jų narsa, ryžtas ir pasiukojimas nei kiek dėl to nenukentėjo. Ne išoriniai pa-patogumai, ordinarai ir ženklai svarbu, o kas yra kario šir-dyje.

šaltos, daug kas naktį čia miega. Kai pabosta, gulsta susivynioja ir iškeliauja kitur. Nelaimeliai, žinoma, ju-tau savyje augantį galeistį. Mokykloje, pamenų, pusę visų tekstų, kokiomis tik kalbomis mokėmės, būdavo skirta tiems vargšams. „No home, no money, no fun“, — pagalvojau, prisiminęs to laiko mokinių valiukišką frazę. Kojos kažkaip savaime kilo į vieno iš tų bedar-bių pusę. Pasitiesęs poroloninį kilimėlį, atrėmęs nu-garą į palmės kamieną, saulės atokaitoje jis sildė veidą, rankas. Ir draugiškai šypsojosi man, nežinan-čiam eiti toliau šaligatviu, ar artėti prie jo. „Hi!“ kaž-kaip savaime ištariau, padrasintas draugingos šyp-senos. Pajėgdamas supratį radijo, televizijos prane-šėjų kalbą, nebuvau tikras, kad susikalbesiu su žmo-gum, kuris, mano supratimu, turėjo būti toli nuo nor-mine kalba kalbančiųjų sluoksniu, todėl ne iš karto su-radau sakinį, parengusį dirvą tolesniam bendravimui. Ištiesdamas plaštaką ir pasivadinęs „Tony“, tai aki-mirkniu padarė pats mano naujasis pažįstamas. Šnekėjo jis aiškiai, gyvai, kaip tie, kurie per televiziją agitavo balsuoti už vieną ar kitą kandidatą rudenį vyksiančiuose prezidento rinkimuose. Supratau, kad žmogaus būta daugiau nenuoramos, negu bedarbio mūsų įsivaizdavimu. Per savo 34 gyvenimo metus jis apkeliavo beveik visą žemės rutulį. Dirbo automobilių gamybos pramonėje gana gerai apmokamą darbą, bet padirbėti ilgiau kaip dvejus metus be kelių mėnesių pertraukos neįstovėdavo. Pinigai, sakė, turi tarnauti žmogaus poreikiams, o ne atvirksčiai. Ir palikdavo Ameriką.

(B.d.)

O KALIFORNIJA, O TOLIMA...

VALDEMARAS MICHALAUSKAS

Nr.3

Ar negalėtų Lietuvos leidyklos iš-leisti panašių leidinių, tuo pačiu principu supažin-dinčių ne vien savo šalies skaitytojus su svarbiau-siais mūsų valstybės įvykiais? Norodžius, kad tokių leidinių mums reikia, atsiras tų žmonių, kad dirbtų tokį darbą.

Visur vienokios ar kitokios parduotuvės. Niekur nepamiršta pasiteirauti, ko pageidautume nusipirkti. Šypsantys draugiškumu pardavėjų veidai maloniai de-rinasi su džiugia daug kur kabantių plakatų, didelių stendų, primenantį, kad įžengėme į paskutiniuosius šio tūkstantmečio metus, nuotaika. O temperatūra gatvėje 64°F, t.y. 18°C. Žemė, anot prancūzų rašytojo Sent-Egziuperi, — tikrai nuostabi planeta. Trečiojoje gatvėje, skirtoje tik pėstiesiems, niekas neskuba. Vaikštineja pensininkai, turistai. Pastarieji daugiausia iš Kanados, šiaurinių valstijų, Japonijos, Kinijos. Sedi ant suoliukų gatvėje, šnekučiuoja, kiti — gaivina-si ledais, kava. Šalia kavinių ant šaligatvių stovinčios kėdės, stalai traukia atsistėti, šnekteletį, patirti pir-mą kartą valgomą patiekalo skonį. Kartais apima ap-gaulingas jausmas, tarsi vaikščiotum po kauniškę Laisvės alėją. Ten taip pat jokio transporto, tik vaikš-toma, nemažiau parduotuvių. Nemažą abiejų gatvių

X TRADICINIS LIETUVOS LAISVĖS KOVŲ DALYVIŲ SĄSKRYDIS ARIOGALOJE

1991 metų pradžioje Tremtinių ir politinių kalinių sąjungos Raseinių skyriaus klubo „Balsas“ pirmininkui Antanui Vizbarui kilo mintis Ariogaloje organizuoti Lietuvos laisvės kovotojų sąskrydį. Greitai atsirado šios idėjos šalininkų ir buvo sudarytas sąskrydžio organizacinis komitetas, kurio veikloje dalyvavo ir šių eilučių autorius. Ilgainiui šie kasmetiniai sąskrydžiai tapo tradiciniais, susilaukdavę vis daugiau ir daugiau dalyvių iš visos Lietuvos, vis platesnė ir įdomesnė programa.

Š.m. rugpjūčio 5 d. įvyko X tradicinis Lietuvos laisvės kovų dalyvių sąskrydis. Nuo pat ankstyvo ryto Ariogalos gatvės užtvindė tūkstančiai Lietuvos partizanų, politinių kalinių, tremtinių, šaulių, savanorių, karių — Lietuvos kovotojų iš visų Lietuvos kampelių, įvairūs Lietuvos menininkai, valdžios atstovai iš sostinės, apskričių, rajonų ir miestų vadovai, visuomeninių organizacijų ir politinių partijų atstovai. Tą dieną į Ariogalą susirinko apie 20,000 dalyvių. Kartu atsivertė vėliavos ir herbai nusako, iš kur atvykta, nešamos iškabėlės su sovietinių Gulago lagerių pavadinimais ir vietovardžiais nurodė, kur mūsų tautiečiams teko patirti karčią sovietinio vergo dalį.

Atvykusias delegacijas sutikdavo Ariogalos vidurinės mokyklos moksleiviai, vadovaujami šios mokyklos direktorės pavaduotojos H. Kvietkuvienės. Pačių rūpingsiausių svečių sutikimu rūpinosi pats renginio organizacinio komiteto pirmininkas A. Vizbaras, Ariogalos meras A. Valiusis ir seniūnė R. Pankienė. Delegacijos ir svečiai registravosi pas sąskrydžio organizatorius, klausėsi pučiamųjų instrumentų orkestrų melodijų, chorų ir ansamblių dainų, iškėjo seniai matytų artimųjų ar pažįstamų veidų, stebėjo Lietuvos kariuomenės Garbės kuopos karių, jėgerių, savanorių parādą.

10 valandą valdžios ir delegacijų atstovų, karių, savanorių, šaulių kolona pajudėjo link Ariogalos kapinių. Čia laisvės kovų sąskrydžio dalyviai visų Lietuvos kankinių, žuvusių ir mirusių atminimą pagerbė prie Partizanų koplytės ir paminklo Lietuvos kankinių, kariai padėjo vainikus, valstybės vadovai, kariuomenės vadas brigados gen. J. Kronkaitis, delegacijų atstovai padėjo gėles ir uždegė žvakutes. „Brangiai Lietuvai kainavo kova už nepriklausomybę ir laisvę. Dešimtys tūkstančių patriotų patyrė kančias, žiaurumus, paaugojo gyvybės. Daugelio jų kapai paženklino visą Lietuvą. Branginkime, saugokime ir ginokime kraują atpirktą laisvę“, — kapinėse susirinkusiems kalbėjo Krašto apsaugos ministras Česlovas Stankevičius.

Lietuvos aukų garbei ir atminimui kapinių tylą pertraukė šūvių salves, nuskambėjo melodijos „Oi neverk motušėlė“ aidai, Krašto apsaugos ministras Č. Stankevičius ir sąskrydžio organizatoriai Antanas Vizbaras prie paminklo Lietuvos kankiniams pasodino atminties azuoliuką.

Vėliau Ariogalos vidurinės mokyklos salėje įvyko savivaldybių, delegacijų ir meno vietinių vadovų susitikimas su šalies ir vyriausybės vadovais. Salėje susirinkusius šiltai pa-

sveikino šventės rezisierė Danutė Vizbarienė, kuri visiems padėkojo atvykus į X tradicinį Lietuvos laisvės kovų dalyvių sąskrydį „Laisvės ugnis — ateities kartoms“. Svečiai buvo pavaišinti. Renginio organizatorių iniciatyva buvo pasirašyta bendradarbiavimo sutartis dėl ateities sąskrydžių organizavimo ir jaunimo pilietinio auklėjimo. Sutartį pasirašė Kultūros, Švietimo ir Mokslo ir Krašto apsaugos ministerijų, Lietuvos radijo ir televizijos valdybos, Kauno apskrities atsakingi atstovai ir sąskrydžio rengėjai. Po šio iškilmingo akto, svečiai prie mokyklos pasodino 10 azuoliukų, simbolizuojančių 10 Lietuvos veikusių partizanų apygardų ir 10 įvykusių sąskrydžių.

Ariogalos bažnyčioje už asmenis, nukentėjusius nuo sovietinės okupacijos ir laisvės kovų dalyvių buvo aukojamos Mišios, kurias koncelebravo kariuomenės vyriausiasis kapelionas mjr. Alfonsas Bulota, pamokslą pasakė kunigas Robertas Grigas. Jis susirinkusius kvietė neišsigąsti dabarties sunkumų ir išlaikyti viltį, padėti vieni kitiems išverti išbandymus.

Po šv. Mišių iškilminga eiseną šventės dalyviai patraukė į vaizdingąjį Dubysos slėnį. Eišenos pradžioje žygiavo kariai, savanoriai, šauliai, svečiai, meno vienetai, partizanai, politiniai kaliniai, tremtiniai, įvairios delegacijos... Stadione šventės dalyviai užėmė savo vietas pagal paruoštą nuorodą.

Šventę atidarė sąskrydžių sumanytojas Antanas Vizbaras: „Čia, Dubysos slėnyje, šiandien susirinko buvę politiniai kaliniai, tremtiniai, partizanai. Visi kartu pagerbkime tuos, kurie kentė badą, buvo nužudyti, tuos, kurie bažnytkaimių aikštėse buvo išniekinti, kolaborantų supriešinti ir susipriešinę, bet pasiaukojamai dirbė Lietuvai. Jie kovojo už savo ir vaikų ateitį. Šiandien kartu su mumis ir tie, kurie ilsi aižinojo įšalo žemėje taip ir neišvydę savo gimtojoje žemėje žydinčių obei, nepagudę raudančios motulės. Vis dar girdime teigiančius, kad Lietuvos laisvės kovų dalyvių likę nedaug, kad mūsų dabar — per 700,000. Tačiau ir vel susirinkome. Suėjome ir gražuolės Dubysos slėnį tam, kad perduotume Laisvės, Tiesos ir Teisingumo ugnį trečiojo tūkstantmečio kartai“.

Tuo metu Dubysos slėnyje pasirodė per pusantro šimto bėgimo ir dviračių žygio „Laisvės ugnis — ateities kartoms“ dalyviai. Jie, išbėgę iš Panevėžio, Kauno, Šiaulių, Raseinių, Kretingos, Prienų, Palangos, Kedainių ir kitų Lietuvos miestų, atnešė Laisvės ugnį iš dešimties Lietuvoje veikusių partizanų apygardų vietovių. Slėnyje esanti Laisvės aukurą uždegė Krašto apsaugos ministras Č. Stankevičius ir šio žygio koordinatorių Eugenijus Petrokas. Virš stadiono suplevėsavo šventės vėliava. Kauno karo istorijos klubo artileristai, vadovaujami klubo etmono A. Pociūno, ir šio klubo Garbės pirmininkas, Kauno apskrities viršininkas Kazimieras Starkevičius trimis šūviais iš senoviškos patrankos pagerbė Lietuvą, jos laisvės kovų dalyvius ir Ariogalą bei jos gyventojus. Nuskambėjo Lietuvos himno žodžiai.

Šiltomis ovacijomis ir ilgais

plojimais buvo sutiktas LR Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis. Jis pasveikino laisvės kovotojus, kentėjusius už ištikimybę Lietuvai, tremtinius ir jaunimą, kuris nepatyrė tų baisumų, tačiau viską apie tai turi žinoti ir būti viskam pasirėngęs.

Negalint šventėje dalyvauti Lietuvos Respublikos prezidentui Valdui Adamkui, jo sveikinimo žodį perskaitė prezidento patarėjas Remigijus Gaška. Sveikinimo rašte sakoma: „Mintimis esu kartu su Lietuvos laisvės kovų dalyviais bei lankytojais, su mūsų tremtiniais ir politiniais kaliniais, partizanais, jų motinomis ir tėvais dar kartą susirinkusiais pabūti kartu. Pasidalyti skaudžiais prisiminimais ir pasidžiaugti Lietuvos išsivadavimu iš okupacijos bei pasikeisti tautos ir valstybės ateities viltimis.“

Lietuvos žmonės pusę amžiaus išgyveno skaudžią prievartą metų tikrovę, tačiau turėjo viltį atkurti istorinį teisingumą, šalies Nepriklausomybę. Sulaužytus Lietuvos žmonių likimus, žiaurios Lietuvos piliečių kankinimus bei žudynes lydėjo šmeižtas ir istorijos klastojimas. Tokia neteisybė įveiksime tik ugdydami ir puoselėdami tautoje didžiąsias žmogaus vertybes: padėdami suvokti jaunimui partizanų bei tremtinių patirtas kančias ir jų prasmę. Taip padėsime kurti patikėjimo ir teisingumo pamatą ateities kartoms. Prievartą ir neteisybę išgyveno visa tauta, todėl kaip lietuviai ir kaip šalies vadovai, noriu siekti, kad ant šio pamato užtektų vietos visiems mūsų piliečiams. Tam įsipareigoja žuvusiųjų atminimas bei ateities viltys“.

Sąskrydžio dalyvius sveikino ir pasisakė Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos pirmininkas dr. Povilas Jakucionis, Lietuvos kariuomenės vyriausiasis kapelionas majoras Alfonsas Bulota, LR Seimo narys Antanas Stasiškis perskaitė Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos ir Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrijos Jungtinėje konferencijoje, vykusioje liepos 29 d. Marijampolėje, priimtą laišką Lietuvos vadovams ir piliečiams, Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos prezidento pirmininkas dim. kapitonas Jonas Čeponis perskaitė Partizaninio Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio laišką „Motin-Obelele“, Latvijos Respublikos partizanų delegacijos nariai ir kiti.

Šventės metu įvyko sąsąuka su išeivijoje gyvenančiais tautiečiais. X sąskrydžio dalyvius pasveikino didžiausio išeivijoje, Čikagoje leidžiamo dienraščio „Draugas“ redaktorė Danutė Bindokienė, Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkas A. Vaičiūnas ir kiti. Jie sakė, kad atliko nemažai darbų laisvajame pasaulyje ir

LSS vado pavaduotojas Kęstutis Kerpauskas (kairėje) ir Vyčio kryžiaus ordino kavalierius, partizanas Bronislavas Juospaits šią vasarą Ariogaloje. S. Ignatavičiaus nuotr.

tarptautinės politikos sūkuriuose dėl Lietuvos išsivadavimo, išsaugojimo doros ir pareigos jausmus Lietuvai, palinkėjo stiprybės ir ištvermės, išsaugojant Lietuvos nepriklausomybę. Šimtai įvairiaspalvių balionų pakilo į dangų.

Kvapą užgniaužė šventės dalyviai stebėjo Krasnojarsko krašte gimusio lakūno Jurgio Kairio virtuoziską, šiam jubilejiniam sąskrydžiui skirtą, parodomąjį skrydį. Jo atlikti aukštojo pilotazo elementai parodo, kad neveltui Jurgis Kairys laikomas geriausiu pasaulio lakūnu. Beje, šventės metu virš stadiono skraidė lėktuvas AN-2, sklandindamas visus norinčius iš paukščio skrydžio aukščio pasipuikuoti vaizdingais Ariogalos apylinkės vaizdais.

Baigiantis renginio oficialiajai daliai, Seimo pirm. V. Landsbergiui, Krašto apsaugos ministrui Č. Stankevičiui, kariuomenės vadui brigados gen. J. Kronkaitiui, kitiems garbingiems svečiams, apskričių ir rajonų atstovams, meno vienetų vadovams sąskrydžio organizatoriai įteikė atminimo dovanas.

Kauno Vytauto Didžiojo atskirojo jėgų bataliono kariai atliko parodomąją programą, sąskrydžio dalyviai galėjo paskanauti gardžios karviškos košės. Tas, kam teko jos paragauti, įsitikino, kad Lietuvos kariai nebadauja, ką nori Lietuvos gyventojams įpiršti kai kurie „politikai“. Tą patvirtino ir kalbinami kariviai. Įvyko naujųjų šaulių priesaika.

Po oficialiosios dalies kalbų, sveikinimų ir pasisakymų Dubysos slėniais nuvilnijo iškilmingi Lietuvos himno, „Lietuva brangi“, „Giminių dainos“, „Ir tas dulkėtas traukiny“, „Prie Dubysos“ žodžiai.

Tuo šventė nesibaigė. Prasiėjo gegužinė, kurioje koncertavo Raimundo Dievinio vadovaujamas Ventos muzikos mokyklos liaudiškos muzikos ansamblis „Ventukai“. Ilgai lauzų šviesoje skambėjo dainos, šventės dalyviai šoko, linksmi-

nosi, dalijosi prisiminimais apie drauge praleistą laiką Igarkoje, Jakutijoje, Karagandoje, Norilске, Krasnojarske, Altajaus krašte... Tai buvo tikra Lietuvos laisvės kovų dalyvių dvasios pakilimo šventė!

Paruošė
Stasys Ignatavičius

* **Prasidėjus žvejybos sezonui**, Lietuvos žvejai Kuršių mariose beveik kasdien pažeidžia valstybės sieną. Šiemet pasieniečiai užregistravo 16 tokių pažeidimų. Daugumą jų padaro maži žvejybiniai laiveliai. Kelis kartus į kaimyninės valstybės teritoriją yra įplaukusios pramoginės jachtos. Šiuo metu Kuršių mariose — žūklės sezono įkarštis, ypač gerai kimba žiobriai. Pasienio policijos duomenimis, priklausomai nuo oro sąlygų per dieną Kuršių mariose vidutiniškai žvejoja nuo 10 iki 20 mažų laivų, kurie paprastai neturi navigacinių priemonių ir neretai nepastebi, kai pažeidžia sieną.

* **Sparčiai auganti ir besiplečianti pieno bendrovė** „Pieno žvaigždės“ per šiuo metų dešimt mėnesių uždirbo 8,7 mln. Lt grynojo pelno, iš jų spalį — 1,5 mln. litų. (Elta)

Jaunieji šauliai ruošiasi paradiui. S. Ignatavičiaus nuotrauka.

SKELBIMAI

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turis Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBES DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukstė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdedame lietuviškus (gutters) ir dengiamo stogus. **Skambinti Romui tel. 630-774-1025.**

ATTENTION IMMIGRANTS!
Canada and Australia are accepting applicants for **Permanent Residence!** For free information call:
1-773-282-9500.
GTS concentrating in immigration
www.immigration-service.com

Parduodami rudos spalvos nauji sabalo kailiniai. Rusų gamybos, išmiera 12-14 ar 52. **Skambinti tel. 1-708-532-3415, kviesti Reginą.**

HELP WANTED
Woman to do laundry and light cleaning in Naperville salon/spa. 1 or 2 evenings a week and Saturdays. Call Laurie, 630-420-8700 or Kay 630-420-0031.

Vyrų ir moterų kirpėja. 15 metų patyrimas. Greitas, malonus patarnavimas. **Skambinti Vandai, tel. 708-422-6558.**

STASYS' CONSTRUCTION
Stalio darbai, rūšių, vonių ir virtuvų rengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters“, plokšti ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turu darbo draudimą.
S.Benetus, tel. 630-241-1912.

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFFICE (773) 586-5959
HOME (708) 425-7160
MOBILE (773) 590-0205

RIMAS L. STANKUS

• Greitas ir sąžiningas patarnavimas
• Nuosavybę įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Išnuomojamas naujai rekonstruotas 2 miegamųjų butas nuosavame name Riverside, IL.
Tel. 708-447-6659.

Reikalinga moteris prižiūrėti seną moterį Floridoje. Namas ant Atlanto vandenyno kranto.
Skambinti 305-937-4519.

Reikalingas darbininkas namo vidaus remontui.
Tel. 773-775-5752.

TAISOME SKALBIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VESINTUVUS.
H.DECKYS TEL. 773-585-6624

Reikalingi dažiotojai su patyrimu Amerikoje. Privalo turėti automobilį. Darbas šiauriniuose rajonuose. **Skambinti tel. 847-808-9109 vakare nuo 8-10 val. dieną tel. 847-980-7887.** Susikabinsite angliškai, rusiškai.

Perkate automobilį? Turite kredito problemų? Nėra kredito istorijos? Pirmas automobilis? Ką tik atvykote į JAV? **Ne problema!** Žemos automobilių kainos! Žemiausi finansavimo %! Maži mėnesiniai mokesčiai! Nėra pradinio mokesčio! Galite sėsti už vairo šiandien!
Tel. 630-841-6527.

Paminklinis akmuo prie Adolfo Ramanausko-Vanago vardo vidurinės mokyklos Alytuje. Algirdo Čepeno nuotrauka

Petras Sadauskas

LIETUVOS KARIAMS

Už tuos, kurie širvintus
Ir Giedraičius gynė,
Nebodami grobių
Puolančių gaujų,

Už tuos, kurie parkrito
Pakely į Vilnių
Link Aušros Vartų
Laisvės ugnį nešdami.

Priklauptime ant kelių
Tyliai, karštai maldai:
Už tuos, kurie be prosvaisčių
Ir be vilties

Suklupo pokary šile
Mirties dalgiu nuskinti
Be duonos kėsnio rankoj.
Be laisvės sutryptos.

Už tuos, kurie prie bokšto
Grūmėsi beginkliai
Dainuodami tėvynei
Laisvę lig mirties,

Už tuos, kurie pasienyje,
Prie Medininkų
Paskendo kraujo jūroj
Priešų nukauti.

Ir vėl širdy uždeklime
Karščiausių maldą:
Už tuos, kurie sargyboje
Už mus budės,

Už tuos, kuriuos pašauks
Vėl motina-tėvyne
Apigint jos laisvę,
Garbę nuo žūties.

Visi! Visi sustokime
Į darnią gretą,
Pašlovinkim tėvyne
Darbu ir daina.

Už tuos, kurie grumtynėse,
Pabūklams gaudžiant,

Užgeso pamiškį
Radviliškio laukuos.

Nuo tų dienų, kai aukurus
Užkurs Praamžiui
Už žuvusius grumtynėse
Narsius karius

— Neges čia niekada
Giliai širdy įspaustas
Sviesus, galingas
Meilės laisvei žibūrys.

Netils čia niekada
Vaidilų skambūs kankliai
Ir vaidilučių
Giedama tyra malda:

Už tuos, kurie negriš
Raiti iš mūšio lauko,
Už tuos, kurie Pilenus
Virto pelenais.

Pakelkime ir mes rankas
Į dangų maldai:
Už tuos negrižusius
Iš Žalgirio laukų,

Už tuos, kurie totorių
Stepėse pradingo,
Apigindami Europą
Kardu ir skydu,

Už tuos, kurie Salaspilio
Laukymėj krito
Nupindami vainiką
Pergalių didžiųjų;

Už tuos, kurie su dalgem
Savo žemę gynė
Nuo caro budelių,
Kazokų išdidžių.

Pakelkim vėliavas aukštai
Žemai nulenkę galvas:
Už tuos, kurie prie Dauguvos
Surado sau kapus.

TAIP, ANGELAS BUVO NUODĖMINGAS

Dingo. Pražuvo. Kaip į vandenį įkrito! Skradžiai žemę prasmego? Bet, kad jau gruodo būta ir sniguriuoja. O vis tik — išnyko!

Glausti prazuvelio požymiai: Čikagos lietuvių teatras „Vaidilutė“, įsteigtas 1985 m. dr. Petro Kisieliaus ir Onos Sulaitienės iniciatyva. Pirmoji premjera — L. Ridlio komedija „Uošvė į namus — tylos nebebus“ įvyko 1986-ųjų gegužės 18 d. Veikalą režisavo Marytė Smilgaite, jis buvo parodytas tų metų rudenį Čikagoje vykusiam VII teatro festivalyje. Du „Vaidilutės“ aktoriai — Vincas Olšauskas ir Audrė Kižytė — už puikų pasirodymą tuomet gavo žymenis.

1987 m. gegužės 3 d. įvyko dviejų vienaveiksmių pjesių — Antano Gustaičio komedijos „Kaip velnias prisiviliojo Fortunato Klibo sielą“ ir Kosto Ostrausko dramos „Čičinskas“ premjera. Abu veikalus režisavo Darius Lapinskas.

1988 m. gegužės 21 d. pakilusi scenos uždanga žiūrovams dovanavo Laimos Sulaitytės-Day režisuotą V. Mykolaičio-Putino 4 veiksmų dramą „Daktaras Gervydas“. Bendromis kūrybinėmis režisierės ir Vilniaus Jaunimo teatro aktoriaus Petro Steponavičiaus pastangomis, patobulintas spektaklis dar kartą parodomas Čikagoje tų metų lapkričio 11 d.

1990 m. vykusiam VIII Šiaurės Amerikos lietuvių teatro festivaliui „Vaidilutė“ paruošia Keturakio komediją „Amerika pirtyje“ bei viena-veiksmę K. Ostrausko dramą „Šaltkalvis“. Abu vaidinimus į Jaunimo centro sceną išvedė iš Lietuvos pasikviestas režisierius Juozas Ivanauskas.

1991 m. žiemą su „Vaidilutės“ teatro scenos mėgėjais dirba Povilas Gaidys, režisierius iš Klaipėdos dramos teatro. Įtemptos, prasmingos repetacijos, nuosirdus, bet ir reiklus režisieriaus darbas su aktorais-mėgėjais netrukus virsta nauju spektakliu. Petro Vaičiūno komedija „Patriotai“ buvo suvaidinta 1992 m. gegužės 17 d.

1993 m. spalio 31 d. scenos šviesą išvysta Vilniaus dramos teatro aktorės Irenos Leonavičiūtės surežisuota P. Vaičiūno melodrama „Nuodėmingas angelas“.

IX teatro festivalį „Vaidilutė“ pasitinka, paruošusi dviejų dalių Anton Čechovo komediją „Negeras darbas — gera pabaiga“. Ją inscenizavo ir režisavo J. Ivanauskas.

Pradingusį tikrai buvus patvirtinantis įrodymas:

„Sveikiname visus IX teatro festivalio dalyvius ir džiaugiamės jūsų meile teatrui. Nuširdžiai dėkojame už Jūsų darbą, pasižymėjimą ir lietuvių kultūros puoselelį išsivijimą. Linkime geriausio pasisekimo ir trokštame, kad Jūs su meile teatrui degtų ta pacia liepsna ir nepailstamai turtintų mūsų kultūrinį gyvenimą“ (JAV LB Kultūros taryba, 1996 m.).

„Visiems lietuvių-išeivijos aktoriams, teatro mylėtojams, išlaikytiems ir nesuburtiems skiriu šį spektaklį“ (režisierius J. Ivanauskas, 1990 m. lapkričio 15 d. „Šaltkalvio“ premjeros proga).

„Vaidilutė“, pasirinkdama stipraus Lietuvos dramaturgo P. Vaičiūno veikalą, JAV dar nematyta, pasikviesdama vaidyboje patyrusią režisierę I. Leonavičiūtę iš Lietuvos, kuri su nuširdžiu darbštumu pasirodusi, gerai užsirekomendavo šiuo spektakliu. Tikimės, kad „Vaidilutė“ gyvuos ilgus dešimtmečius, kaip Los Angeles dramos sambūris. Mūsų išeivijai tai ne tik svarbu, bet ir reikalinga“ (Juozas Prunskis, „Drauge“ 1993 m. lapkričio 13 d.).

„Nepaisant, kad premjera laikoma pasisekusia, šį teatro sambūrį vis tebespaudžia finansiniai vargai, todėl gresia pavojus, kad sambūris gali nutraukti prieš 8 metus pradėtą darbą. Nebent artimiausiu metu atsirastų mecenatų“ (teatro vicepirmininkas Edvardas Sulaitis „Tėviškes žibūriose“ 1993-ųjų lapkričio 23 d.).

„Už ryžtą ir ištvermę „Vaidilutės“ aktoriams priklauso padėka. Negalima paneigti, kad režisierė I. Leonavičiūtė įdėjo labai daug sunkaus darbo užsispyrusiai minkydama ką tik iškastą teatrinių molį ir iš jo lipdydama lengvai atpažįstamas scenines asmenybes. Tai jau neeiliniai sugebėjimai. Linkime, kad „Vaidilutė“ rastų savo brestantioms jėgoms labiau tinkamą veikalą (nebūtinai lietuvių dramaturgų),

kuriame, jos sekančioj viešnagėj, ji suliepsnotų stipresnę, karštesnę liepsną. Taip, angelas buvo nuodėmingas, bet tos nuodėmės nebuvo mirtinos“ (Vytautas Matulionis, „Dirvoje“, kuomet spektaklis „Nuodėmingas angelas“ kaip ateitininkų šventės dalis buvo atvežtas į Clevelandą ir 1994-ųjų balandžio 9 d. vaidintas Dievo Motinos parapijos auditorijoje).

Užmirštas teatras — dekin-gumo ir pagarbos verti jį kūrūsieji, puoselelįsiejį ir savi mi sušildžiusieji:

Direktorė ir administratore O. Sulaitienė, „Vaidilutės“ ilgametis pirm. dr. P. Kisieliū, vicepirm. E. Sulaitis, izd. Irena Tiknienė, lešų telkėja Audronė Užgiriene bei visi, per 15 metų vaidinę ir tebevaidinę teatro Mūzai ištikimi aktoriai:

L. Sulaitytė, Edis Sulaitis, V. Olšauskas, A. Kižytė, V. Lapėnas, Kazė Brazdžionytė, A. Viktoras, Sigita Gudis, Aldona Pankienė, B. Fabijonas, R. Jankauskas, D. Viktoraitė, G. Braslauskaitė, K. Bielskutė, Vytautas Juodka, Arūnas Šatkus, Regina Kiudulaitė, Vladas Stankevičius, Giedrė Griškėnaitė, Audrė Budrytė, Vidas Dumašius, Aldona Jurkutė, Kęstutis Kalikauskas, Jolanta Šakalienė, Viktoras Radvila, Skirmantė Jakštaitė, Teodoras Dobrovolskis, Lilija Jasaitė, Valdas Šepkus, Aidis Palubinskas, Dalia Kučėnienė.

Kai 1994-ųjų pavasarį „Nuodėmingas angelas“ buvo pakartotinai vaidinamas JC scenoje, „Drauge“ spausdintame kreipimesi į žiūrovus tekste būta žodžių: „Meilės niekada nebūna per daug. Todėl, kad ji yra sielų ryšys. Meilės kibirkštį Visagalis mums įveda kelionėn į Žemę ir nori, kad mes ją išsaugotume, kad ji visą laiką lyg žiežirba būtų gyva. Meilė — didelė Visagalio dovaną. Meilė — auka. Meilė — laisvės sparnai. Tik meilė visa gali padaryti. Patikėkite — meilės niekada negali būti per daug. Todėl ateikite jos pasisemti kovo 26 dieną“. Šie žodžiai tinkami, nepraradę vertės bei prasmės ir šiandien, kviečiant žiūrovus dalyvauti, būti, ploti, stebėti, džiaugtis ir pritarti X teatro festivalio rengėjams, jų darbams, visiems būsimiems spektakliams ir jų kūrėjams — savo meilę atiduodantiems stebuk-

lui, kurio vardas — scena.

Prazuvelis atsiras. Tikrai atsiras! Butinai atsiras, nes tautos meno, kultūros istorija yra gyvas, nenutrūkstantis vyks-

mas ir tai, kas buvo, įvyko, neturi galutinės užbaigtos prasmės, o tęsiasi ir vyksta mumyse. Dabar ir visados.

Aldona Jurkutė

A. † A.

Sesuo PIUS MICKEVICIUS, SSC

Mūsų mylima seselė mirė 2000 m. lapkričio 20 d. Šv. Kazimiero Seselių Motiniškame name, 2601 W. Marquette Rd., Chicago, IL, sulaukusi 87 metų amžiaus.

Į vienuolyną įstojo iš Visų Šventųjų parapijos, Chicago, IL. Vienuolyno įžaduose išgyveno 63 metus.

Nuliūdę liko Šv. Kazimiero seserys ir artimieji giminės: jos sesutės Patricia Speier, Riverdale, IL, ir Marcella Vander Luitgran, Riverdale, IL; brolis Louis Mickevicius su šeima, Pahrump, Nevada; dukterėčios ir sūnėnai bei kiti giminės ir pažįstami.

Velionė pašarvota penktadienį, lapkričio 24 d. nuo 1 v.p.p. iki 7 v.v. Šv. Kazimiero vienuolyne, 2601 W. Marquette Rd., Chicago, IL. Mišparai mirusiems bus laikomi penktadienį, lapkričio 24 d. 7 v.v. Laidotuvių šv. Mišios bus aukojamos šeštadienį, lapkričio 25 d. 9:30 v.r. Šv. Kazimiero seserų vienuolyno koplyčioje. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Prašome dalyvauti laidotuvių Mišiose ir pasimelsti už seselės sielą.

Nuliūdę: Šv. Kazimiero seserys ir šeima.

Laidotuvių direkt. Kenneth Rudmin.

A. † A.

DALIA BINKYTĖ MICEIKIENĖ

Mirė 2000 m. lapkričio 18 d., sulaukusi 60 metų. Gyveno Hickory Hills, IL. Gimė Lietuvoje.

Nuliūdę liko: vyras Vytas, sūnus Darius, sesuo Viktorija su vyru Vitu Naura, brolis Julius Binkis su žmona Patricia bei daug sūnėnų ir dukterėčių.

Velionė pašarvota trečiadienį, lapkričio 22 d. nuo 5 iki 9 v.v. Lack & Sons laidojimo namuose, 9236 S. Roberts Rd. (8000 W), Hickory Hills, IL.

Laidotuvės privačios.

Nuliūdę artimieji.

Laidotuvių direkt. Lack Funeral Home. Tel. 708-430-5700.

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

Dr. NANCY CAROL MAŽEIKA
1963 — 1999

Jau praėjo vieneri metai, kaip Dievas išvadavo mūsų brangią Dukrėlę, Sesutę ir Motinėle iš Jos skausmingo gyvenimo kančių ir pasiūkė pas save.

Šv. Mišios už dr. Nancy's sielą bus atnašaujamos ketvirtadienį, lapkričio 30 d. Ljetuvių Pranciškonų koplyčioje St. Petersburg, FL.

Po Mišių bus paminklo pašventinimas Kalvarijos katalikų kapinėse. Clearwater, FL.

Prašome prisiminti a.a. dr. Nancy savo maldose.

Šia proga mes norime dar kartą nuširdžiai padėkoti visiems giminėms ir draugams, kurie taip gražiai atsiliepė ar dalyvavo Jos laidojime. Nuosirdus ačiū visiems.

Liūdintys: tėvas Vytautas, jo žmona Danutė, dukrėlė Veronika Terrian, broliai Kernius ir dr. Bartis.

A. † A.

GIEDRAI ŽEMAITIENEI

išėjus Amžinybėn, užjaučiame skausmą likusius vyrą ALGį, dukrą RIMĄ su šeima, mamytę LEOKADIJA BRAZDIENĘ, sesutę KONSTANCIJĄ, brolius ANTANĄ ir SAULIŲ bei visus artimuosius.

Danutė ir Viktoras Bilaišiai

Vilija ir Dalia su šeimomis

It makes a world of difference when you fly SAS to Lithuania.

No one makes round-trip travel to Lithuania easier and more convenient than SAS. From Chicago, we offer daily service to Vilnius with a hassle-free connection via Stockholm. When you're ready to return, you'll enjoy same-day travel back to Chicago through our Copenhagen hub. Find out what a world of difference SAS can make for your next trip. Just call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350 or visit our website at www.scandinavian.net.

Flight #	From	To	Departure Time	Arrival Time
SK 946	Chicago	Stockholm	4:20 pm	7:35 am +1
SK 744	Stockholm	Vilnius	9:20 am	11:50 am
SK 743	Vilnius	Copenhagen	1:40 pm	2:20 pm
SK 943	Copenhagen	Chicago	3:30 pm	5:40 pm

*Schedule subject to change without notice.

Sausio 13-osios aukoms atminti kryžius Alytuje. A. Čepeno nuotrauka

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Pati vyriausioji filatelistų draugijos parodos lankytoja (2000 m. spalio 20-22 d., Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje), kazimierietė ses. Perpetua, 99 metų amžiaus, prie savo XX amžiaus religinių medalių ekspozicijos. Šalia — filatelistų draugijos pirm. Jonas Variakojis. Jūratės Variakojienės nuotrauka.

„Draugo“ lapkričio 21 d. laidoje, paraše po 3-iam puslapyje išspausdinta nuotrauka iš ALTO suvažiavimo įsivėlė klaidų, tad atsiprašome ir atitaisome. Pirmoje eilėje iš kairės: Aušrelė Sakalaite, Salomėja Daulienė, Kurtas Veličius, John Mankus, dr. Leonardas Šimutis, Saulius Kuprys, dr. Jonas Valaitis, Eugenijus Bartkus, Petras Buchas ir Juozas Polikaitis (buvo praleistos E. Bartkaus ir P. Buchos pavardės).

Juozas Sid Ulevičius tvarkys scenos apšvietimą X Teatro festivalio metu. Pirmasis festivalio renginys — jau ši vakarą (lapkričio 22 d.), 7:30 val., Jaunimo centro kavinėje. Programą atliks svečias iš Kauno Valstybinio akademinio dramos teatro aktorius Petras Venslovas.

Silvinija Kocienė, Lietuvos medicinos bibliotekos direktorė, St. Dziugui rašo: „Nuoširdžiai dėkojame Jums už rūpestį atsiunčiant medicinos knygų siuntą. Šios knygos deramai papildys Lietuvos medicinos bibliotekos fondus bei bus naudingos mūsų bibliotekos skaitytojams. Tikime, kad Amerikoje atsiras žmonių, kurie parems mūsų siekį sukaupiti dabarties ir ateities kartoms Lietuvos medicinos istorijai svarbų lietuvių medicininės minties lobyną“. Jos adresas: Lietuvos medicinos biblioteka, Kaštanų 7, 2600 Vilnius.

L. M. Repeika, Lombard, IL, tarpininkaujant „Transpak“ siuntinių bendrovei, St. Dziugo fondui padovanojo vertingų knygų lietuvių kalba.

Lietuviškos Kūčios, ruošiamos „Aušros Vartų“, „Kernavės“ skaučių ir „Lituanicos“ skautų tuntu. Pasaulio Lietuvių centro didžiojoje salėje vyks penktadienį, gruodžio 8 d., 7 v.v. Visi skautai, skautės, akademikai, jų šeimos ir draugai kviečiami. Apie dalyvavimą prašoma iš anksto pranešti Faustei Varaneckienei, tel. 708-795-6055.

Jūros skautų ir skaučių Kūčios penktadienį, gruodžio 8 d., 7 v.v. vyks Lemonte, PLC sporto salėje. Visi jūrų skautai, skautės, skautininkai, tėvai, artimieji ir draugai kviečiami dalyvauti ir kartu švęsti tradicinę šventę. Apie dalyvavimą prašoma iš anksto pranešti Aldonai Weir, tel. 630-964-9120.

Tilžės Akto paskelbimo sukakties iškilmingas minėjimas, rengiamas Mažosios Lietuvos Rezistencinio sąjūdžio, gruodžio 3 d., sekmadienį, 2 val. p.p. vyks Šaulių namuose, Čikagoje. Organizacijos su vėliavomis ir visuomenė kviečiama dalyvauti šiame mūsų tautai reikšmingo įvykio minėjime.

Ben ir Vida Grigaliūnai parėmė X Teatro festivalį 500 dol. auka, už kurią JAV LB Kultūros taryba ir visi festivalio dalyviai yra nuoširdžiai dėkingi.

Antanas ir Viktorija Valavičiai remia daug gerų darbų, aukoja savo laiką ir lėšas, kad kitiems gyvenimas palengvėtų. Jie Kultūros tarybai atsiuntė laišką, kuriame tarp kitko rašoma: „Sveikinam už drąsą išjudinti dar vieną įstrigusį vežimą — suruošti teatro festivalį. Kad palinkėjimas būtų svaresnis, paramai siunčiame 100 dol. auką“. Lietuviškos kultūros puoselėtojai nuoširdžiai vertina A. ir V. Valavičių paramą.

Valda ir Vytautas Rašytiniai, gyv. Chicago, IL, teatro festivaliui paremti atsiuntė 50 dol., linkėdami sėkmės ir — „kad „Žaltvykslė“ niekad neužgestų“. Kultūros taryba dėkoja už paramą ir linkeėjimus.

Prof. Jono Šimoliūno istorinis portretas, pieštas dailininko Adomo Varno, 1964 m. buvo dovanotas dukterčiai Stasei Šimoliūnaitei-Petrušaitienei, gyvenančiai Racine, Wisconsin. Savininkė šį paveikslą padovanojo St. Dziugo fondui, kad jis būtų perduotas Lietuvos dailės muziejui.

Izabelė Stončienė, daugelį metų buvusi veikli ir darbšti Lietuvių Bendruomenės veikėja Čikagoje, šiomis dienomis persikėlė gyventi į Orland Parką. Ta proga mažindama savo biblioteką, kai kurias knygas ir žurnalus padovanojo St. Dziugo fondui, kuris yra Raseinių viešojoje bibliotekoje.

Nepamirškite užsisakyti vietas į Jaunimo centro metinę lėšų telkimo vakarienę gruodžio 3 d. Šventos Mišios už gyvus ir mirusius rėmėjus — 3 val. p.p. tėvų jėzuitų koplyčioje. Programa ir vakarienė — 4 val. p.p. Savo aukomis ir dalyvavimu prisidėsite prie centro gyvenimo. Bilietai užsiskomi tel.: 773-778-7500.

Padėkos dienos proga — šios savaitės ketvirtadienį, lapkričio 23, ir penktadienį, lapkričio 24 d., „Draugo“ redakcija, administracija ir spaustuvė nedirbs. Šeštadieninė laida — su kultūriniu priedu — išleidžiama trečiadienį. Linkime visiems maloniai praleisti Padėkos dienos šventę ir nepamiršti X teatro festivalio renginių, kurie prasideda jau trečiadienį, lapkričio 22 d., Jaunimo centro kavinėje. Programą atliks svečias iš Lietuvos, aktorius Petras Venslovas.

BALFo centrinė įstaiga, veikianti „Draugo“ pastate, šios savaitės ketvirtadienį ir penktadienį (lapkričio 23 ir 24 d.) nedirbs.

Kiek lietuvių dalyvauja Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčios (Marquette Park) lietuviškose Mišiose? Kaip skelbiama parapijos biuletenyje (lapkr. 19 d.), spalio mėnesį lietuviškose Mišiose — 8 val. ir 10:30 val. ryte — dalyvavo 566 tikinčiųjų (71 proc.), angliškose — 236 (29 proc.).

LB Socialinių reikalų taryba visus kviečia į „Labdaros vakarą“, ruošiamą „Seklyčioje“ gruodžio 9 d., 6:30 val. vak. Vakarą metu bus įteikta metinė prel. dr. Juozo Prunskio premija, skiriama asmeniui, nusipelnusiam lietuviškoje, krikščioniškoje veikloje. Taip pat bus meninė programa, laimingų biilietų traukimas, vakarienė ir kiti įdomumai. Pelnas skiriamas socialinių patarnavimų išlaidoms padengti.

KA PARINKSIM PREL. J. PRUNSKIO PREMIJAI?

Kadangi tai tik vieną sykį į metus skiriama premija, gal reikėtų trumpai su ja supažindinti. Prel. Juozas Prunskis įsteigė savo vardo fondą prie LB Socialinės tarybos. Socialinei tarybai pavesta tą fondą globoti ir iš gaunamų procentų paskirti premiją, 65 metus (ar daugiau) sulaukusiam, žmogui, gyvenančiam JAV ir dalyvaujančiam lietuviškoje veikloje. Premija skiriama nusipelnusiam katalikiškoje labdaringoje ar švietimo veikloje. Vertinimo komisiją sudaro Birutė Jasaitienė, Antanas Pauzuolis ir Juozas Žygas.

Visuomenė prašoma siūlyti kandidatus. Siūlant suglaustai nurodyti, kodėl asmuo tos premijos nusipelnęs. Pasiūlymus prašom siųsti šiuo adresu: J. Žygas, 9604 S. Karlov Ave., Oak Lawn, IL 60453-3260. Pasiūlymai turi būti gauti ne vėliau, kaip gruodžio 3 d.

J. Žygas

Skelbimai

• **Namams pirkti paskolos** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės: **Mutual Federal Savings**, 2212 West Cermak Road, Tel. (773) 847-7747.

**ADVOKATAS
GINTARAS P. ČEPĖNAS**
6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

**Advokatas
Jonas Gibaitis**
Civilinės ir kriminalinės bylos
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
E-mail: Gibaitis@aol.com
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 9 v.r. iki 5 v.v.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 v.p.p.

**ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas**
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL.

Tėvynės ZVAIGŽDUTĖ

Isteigta Lietuvių Mokytojų Sąjungos Čikagos skyriaus

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

MINTYS PAGALVOJIMUI

Ir asmens kultūra priklauso pilnutinio žmogaus sąvokai. Asmeninė kultūra yra dvasinė žmogaus būseną, pasireiškianti išbulintu gerųjų kūrybinių galių harmonija.

Yra ir atskirų sričių kultūrų. Turime tautinę ir visuotinę žmonijos kultūrą. Jei kuri nors kultūros rūšis griauja religinę ir moralinę žmogaus sąmonę, ji nėra verta savo garbingo vardo; ji yra neigiamoji, griaujamoji, kultūros rūšis, nors ji būtų apipavidalinta dailia, patrauklia forma. Kultūros paskirtis yra ugdyti visas teigiamąsias dvasines žmogaus galias, padedant vis labiau sušvesti dieviškajam kūriniui — žmogui.

A. Sušinskas

kunigas, rašytojas, žurnalistas, visuomenininkas

Vienas iš charaktėringiausių ir drauge keisčiausių mūsų amžiaus reiškinių yra iki šiol negirdėtos materializmo, ateizmo išplitimas. Gilesni protai į šį neįprastą reiškinį stengiasi pažvelgti visu atvirumu ir objektyvumu. Pastaraisiais dešimtmečiais yra išsivysčiusi nauja socialinių mokslų šaka — religinio gyvenimo sociologija, kuri moksliniu būdu tyrinėja mūsų laikų religinės krizės priežastis.

K. Barauskas

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Lietuvos nepriklausomybės pradžioje, tuometinis antro ministro kabineto pirmininkas M. Sleevičius kreipėsi atsisveikimu į savanorius: „Draugai, be baimės, kaip mūsų tėvai ir sentėviai, užstokim priešui kelią, pakelkime žygį už mūsų motiną Tėvynę, už Lietuvos valstybę!“ Taip buvo sudaryta Lietuvos kariuomenė, kuri iškovojo Lietuvai laisvę. Ta pati kariuomenė bolševikmečiu stoji į partizanų eiles ir saugojo Lietuvą nuo rusų kolonistų. Šiandieninė Lietuva gali didžiulis, turėdama mažiausią rusų gyventojų skaičių. Lietuvos kariai visada visuomenės buvo gerbiami ir mylimi. Taip atsirado lapkričio mėn. 23 diena — kariuomenės šventė, kuri švenčiama ne tik Lietuvoje, bet visame pasaulyje, kur gyvena lietuviai. Ypač reikia prisiminti tuos karius, kurie žuvo už Lietuvos laisvę. Geriausiai juos pagerbsime malda, nes nieko kito jie iš mūsų nebereikalauja.

Redaktorius

KAUKIŲ DIENA

Kaukių diena — Halloween yra mano mėgstamiausia šventė. Tą naktį ašėjau pas savo draugės Ritos mamą. Aš buvau apsirengusi kaip futbolo žvaigždė Mia Ham. Mes aplankėme daugiau namų, surinkome daug saldinių. Mano mėgstamiausi saldainiai yra šokoladiniai. Šiais metais buvo labai smagu. Aš niekaip negaliu sulaukti, kada kitais metais ateis ši šventė.

Daiva Gyltė,
5 sk. mokinė

Spalio mėn. 31 d. yra Kaukių šventė (Halloween). Tą dieną aš apsirengiau raganos kostiumu. Kepurė ir suknelė buvo juoda. Mama mano veidą nudažė žaliai, o ant nosies uždėjo labai negražų spuogą. Atrodia kaip tikra ragana.

Lietuvos vardo minejimo tūkstantmečio ženklo projektas, kurį nupiešė **Algimantas Preikšas**.

Diena pasitaikė šilta, todėl gerai sekėsi rinkti saldinius.

Daina Varnaitytė,
5 sk. mokinė

Visos Lemonto Maironio lit. m-las mokinės. („Žingsniai į pasaulį“)

GRAŽUS RUDUO AMERIKOJE

Ši rytą atsikėlus pažvelgiau pro langą ir nustebau. Dar niekada nemačiau tokios gražios savo gatvės. Tada supratau, kad ir pas mus atkeliavo auksinis ruduo. Aš mėgstu kiekvieną metų laiką, bet ruduo Amerikoje ypatingai gražus. Dar ir spalio mėnesį saulė negaili savo šiltų spindulių. Medžiai nusidažę įvairiomis spalvomis, tiesiog džiugina širdį. Štai ir atėjo ta nuostabi diena į mano gatvę. Pro numargintas medžių viršūnes skverbėsi saulės spinduliai. Geltona, raudona, žalia ir ruda spalvos tarytum susiliejo į vieną didelę pastelę. Išėjau į lauką ir pažvelgiau į visus gatvėje stovinčius namus. Jie atrodė tokie šviesūs ir šilti. Visi gražiai papuošti Halloween šventei, o margi, nukritę lapai tą grožį dar labiau paryškino. Kai priekis dar daugiau lapų, mes eisime jų grębti. O tuomet bus smagu kristi į tuos lapus ir pasislėpti. Kaip gera, kad mano gatvėje tiek daug senų, didelių medžių ir kad toks nuostabus ruduo!

Agnė Gedvilaitė,
9 klasės mokinė, Čikagos lit. m-la.

SMAGU RUDENĮ

Ruduo mano gatvėje yra labai gražus ir smagus. Kada mūsų medžių lapai pasipuošia įvairiomis spalvomis, mano gatvė atrodo kaip paveikslas, papuoštas įvairiomis spalvomis: geltona, žalia, raudona. Kai lapai nuo medžių nukrenta, tada aš einu jų grębti, užtai gaunu pinigų.

Rudenį aš einu žaisti futbolą su savo draugais. Kai oras šaltas, pažaidę einame namo su šilti. Namuose žaidžiu kompiuteriu „Nintendo“. Saulei nusileidus, geru šilta kakava. Rudenio dienos yra gražios ir yra daug užsiėmimų.

Danius Čarauškas,
9 klasės mokinys, Čikagos lit. m-la

TŪKSTANTIS

Dešimt šimtų tos pačios kilmės žodžių vadina trys indoeuropiečių kalbų grupės —

baltai, slavai ir germanai, plg. lietuvių **tūkstantis**, latvių **tūkstotis**, prūsų daugiskaitos galininkas **tūsimtos**. Kalbininkai spėja, kad šio skaitvardžio pavadinime slypi du seni indoeuropietiški žodžiai **tūs**, kuris siejamas su lietuvių **tukti**, latvių **tūkt** brinkti, tinti. Senasis indoeuropietiškas šimto pavadinimas **kmtom**, iš kurio kilo mūsų **šimtas**, latvių **simts**. Vadinas, tūkstantis seniesiems indoeuropiečiams buvo didysis (o gal ribusis?) šimtas arba tiesiog daug šimtų.

Algirdas Sabaliauskas

JONUKAS IR MOČIUTĖ

Jonukui reikia „Mutės“,
Močiutei reikia Jono!
Ir taip vis lekia dienos
Gyvenimo įdomios...

Jonukas laisto gėlę.
— Va, Mute, man padėk!
Abu jie kasa smėlį
Ir dirba iš peties!

Pastatę smėlio pilį,
Pavaikščiok eis kartu,
O pakely Jonukas
Surinks akmenukus,
Nuskins dar lauko gėlę,
Pakalbina vabaliuką...
Ir taip abu keliaus jie
Iš kelio į kalniuką...

— O kur zuikutis, Mute?
— Pabėgo! Ryt ieškosim!
Jau leidžiasi saulutė,
Dievuliui padėkosim

Už smagią, linksmą dieną,
Juoku ir meile gausią,
O kai išauš vėl rytas,
Tai vėl abu draugausim!

Jonukas myli „Mutę“,
Močiutė myli Joną...
Ir taip vis lekia dienos
Gyvenimo įdomios...

Dalia Staniškienė

SMULKIOJI TAUTOSAKA

Ant gero oro nėra blogo noro (Šeduva).

Norinčiam vis pigu.

Norą mesk per tvorą (Ramygala).

Ir akys ištįso belaukiant (Veliuona).

Laukia kaip gervė giedros (Užventis).

Su juo rasti — tai geriau pamesti (Tauragė).

Geriau su išmintingu pamesti, nekaip su kvailiu rasti.

Penkios bobos ir Tamošius — ir susidarė visas kermošius (Varėna).

Vienas tyli, kitas klauso (Kupiškis).

Tylit it žuvis vandeny.

Stovi kaip melžiamas (Pandėlys).

Ėriukas, ir vilko nešamas, tyli. (Šilalė).

Tyli kaip avelė kerpama. (Šeduva).

Tu gali kalbėti kaip devyni nebyliai.

GALVOSŪKIS NR. 21

Yra duoti klausimai ir žodžių šaknys, reikia su tomis šaknimis padaryti daugiau žodžių, kurie atsakytų į klausimą: Kur? art..., tol... (arti). Kada? nakt..., vidurdien... vidurvas... dien... Kaip? gra..., švies..., meil..., jautr..., žal... Kiek? daug..., maž..., daugiau..., mažiau... (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 22

(Žiūrėkite piešinėlį)

Pamėginkite padaryti vabzdžių pavadinimus, pagal piešinėlių turinį. Tie žodžiai bus angliški, reikės juos išversti į lietuvių kalbą. Piešinėliai juos

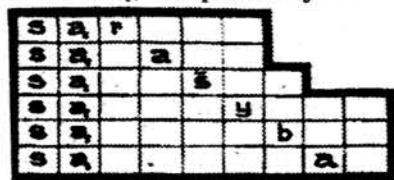
vaizduoja perkeltine prasme. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 23

(Piešinėlis)

Pabaikite rašyti daiktavardžius su priešdėliais „SA“. (5 taškai). Atsiuntė 4 kl. mokinė Giedrutė Lukauskaitė iš Jūdrėnų, Klaipėdos rajono.

GALVOSŪKIS NR. 24

Kam agurkui reikalingi dygliukai? (5 taškai).

GALVOSŪKIS NR. 25

A. Ką simbolizuoja druska šv. Rašte? B. Kas ir kada Lietuvos istorijoje pirmą kartą karaliaus Gedimino bokšte, Vilniuje, iškėlė Lietuvos trišpalvę vėliavą? C. Kas pirmiau buvo sukurtas: garlaisvis ar garvežys? D. Iš kur kilo žodis „bravo“? E. Kuris Lietuvos ežeras yra didžiausias? Visiems, teisingai atsakiusiems į visus klausimus, skiriama 10 taškų. Už dalinius atsakymus — 5 taškai. Atsiuntė **kun. dr. E. Gerulis**.

Pastaba

Nuo šiandien pradėdami skelbti galvosūkių atsakymai. Po paskelbimo „T.Ž.“ atsakymų, jūsų atsiųsti atsakymai nebegaliuoja. Pasistenkite atsakymus „T.Ž.“ redaktoriui atsiųsti anksčiau.

GALVOSŪKIŲ ATSAKYMAI Nr. 2

Žirafa.

Nr. 3

Čia pilami įvairūs skysčiai.

Nr. 4

Iškarpa vaizduoja Texas valstiją.

Nr. 5

A. Akliesiems raidyną 1829 m. išrado prancūzas Louis Braille (1809-1852 m.). Tai pirštų galais „skaitomas“ alfabetas, išreikštas pakilusiais taškais (E.B. 4-69, Chicago, 1968; The Am. Peoples E. 4-030, Chicago, 1953. Klaidingą informaciją randame L.E. 3-197, Boston, 1954; ir 1993 bei 1996 metų almanachuose). B. Žodžiai „hošana“ arba „hossanna“ reiškia: Viešpatie, pagelbė, padėk! C. Kai mėnulio kairioji pusė yra apšviesta saulės, ji vadinama „delečia“, o kai apšviesta dešinioji pusė — „priešpilis“. D. Krepšinio kamuolys, krisdamas iš 6 pėdų aukščio, nuo grindų turi pašokti į viršų nuo 49 iki 54 colių. E. Amerikiečių ir lietuvių Šv. Rašto vertimuose terminas Jahova — YAHWEH — YHWH nevartojamas. S. T. James versijoje minėtas žodis randamas vos 4 kartus: Iš 6-3; Ps 83-18; Iza 12-2 ir 26-4, bet jahovininkų Biblijoje žodis JEHOVAH yra minimas daug kartų, pvz., 1970 metų laidoje 92 kartus (S. T. 60 kartų ir N. T. 32 kartus), o jų 1984 m. laidoje — 69 kartus (S.T. 46 ir N.T. 23 kartus).